

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po razmašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 63.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Borba za Podkarpatsko Rusijo odločena

Podkarpatski Rusi odklanjajo vsako barantanje za svojo domovino Ostali bodo v ČSR, v kateri bodo dobili slično avtonomijo kakor Slovaki

Praga, 9. okt. br. Jutri dopoldne bo pri-
pela v Prago petčlanska delegacija na-
rodnega sveta za Podkarpatsko Rusijo, da
predloži osrednji českoslovaški vladi za-
hteve in predloge Podkarpatske Rusije za
ureditev nadaljnjih medsebojnih odnosov.
Včeraj popoldne so se v Užhorodu sesta-
li člani narodnega sveta za Podkarpatsko
Rusijo, v katerem so se združile vse poli-
tične skupine. Sestanku je prisostvoval tu-
di minister za Podkarpatsko Rusijo v
osrednji vladi Parkanij. Posvetovanja so
bila ob 20. zaključena in so bili vsi sklepi
sprejeti soglasno. Podkarpatska Rusija za-
hteva enak položaj, kakor ga je v okviru
českoslovaške republike dobila Slovaška,
namreč avtonomno pokrajinsko vlado z
avtonomnim pokrajinskim parlamentom.
Tovrstnega spomenika, ki jo bo jutri po-
sebna delegacija predložila osrednji česko-
slovaški vladi, pa izrecno poudarja, da od-
klanja Podkarpatska Rusija vsako dru-
gačno rešitev, zlasti pa se najodločneje
izjavlja proti vsem načrtom, ki streme po

odcepitvi Podkarpatske Rusije od česko-
slovaške republike. Vse prebivalstvo Pod-
karpatske Rusije brez razlike politične
smeri in narodnosti je složno v zahtevi,
da mora Podkarpatska Rusija še nadalje
ostati v sestavi českoslovaške republike.
Sklepi narodnega sveta so bili iz vlad-
ne palače v Užhorodu že snoči objavljeni
zbrani množici, ki je to sporočilo sprejela
z dolgotrajnimi ovacijami.
Vlada Podkarpatske Rusije bo sestav-
ljena slično kakor slovaška avtonomna
vlada iz petih članov s poslancem Brodi-
jem na čelu. Resorna razdelitev bo ista
kakor za Slovaško. Čim bo osrednja vla-
da odobrila ta načrt, kar se bo zgodilo
najkasneje jutri, bodo imenovani člani za-
časne pokrajinske vlade za Podkarpatsko
Rusijo, ki bo takoj nato prevzela svoje po-
sle. Kakor zatrjujejo, bodo tako na Slova-
škem kakor v Podkarpatski Rusiji razpi-
sane volitve v pokrajinske parlamente, ki
bodo nato iz svoje srede izvolili člane po-
krajinske vlade.

postavlja sedaj kot pogoj za prijateljsko
razmerje s ČSR izpolnitev vseh madžar-
skih zahtev. Poljska podpira brezpogojno
vse madžarske zahteve, tako odcepitev ma-
džarskih pokrajin od ČSR in njihov pri-
ključek k Madžarski, prav tako tudi pri-
ključitev Podkarpatske Rusije Madžarski.
Vsako drugačno rešitev Poljska odklanja
kot nesprejemljivo. Zlasti se izjavlja
varšavski krogi proti avtonomiji Podkar-
patske Rusije, ki bi pomenila oživiljenje
ukrajinske samostojnosti, kar bi utegnilo
vplivati tudi na 5 milijonov Ukrajincev na
Poljskem, da bi postavili slične zahteve.
Vrh tega smatrajo v Varšavi za decela
upravičeno zahtevo po skupni poljsko-
madžarski meji, kakor je obstajala do leta
1772. S tem bi se ČSR popolnoma izolirala
in onemogočila bi se ji vsaka zveza z Ru-
sijo.

Odpor v Rumuniji

Bukarešta, 9. okt. p. Tukajšnja javnost
se je zelo vznemirila zaradi razgovorov v
Varšavi o najnovejšem madžarskem in polj-
skem načrtu, da bi se ustvaril poseben ko-
ridor med obema državama preko Podkar-
patske Rusije, s katerim bi Poljska in
Madžarska dobili skupno mejo. Za Rumu-
nijo bi pomenil ta koridor ogromno škodo,
ker bi izgubila svojo edino železniško progo,
po kateri dobiva sedaj iz škodovih tovarn
orožje in streljivo za svojo vojsko. Rumu-
nska vlada se pripravlja, da v danem tre-
nutku z vso odločnostjo intervenira proti
izvedbi takega načrta, ker rumunska vlada
nanj nikdar ne bo pristala. Istočasno tudi
demonstrirajo vesti, ki so jih razširili neka-
teri listi, da Rumunija sama zahteva večje
korekture meje s českoslovaško.

Bivši min. predsednik Jorga je izjavil, da
se Rumunija ne more veseliti z drugimi
ohranitve miru in sicer zaradi težke usode,
ki je zadelo zavezniško českoslovaško, ka-
kor tudi zaradi dejstva, da tudi Rumunija
ni zavarovana. Zato mora poskrbeti, da čim
bolj utrdi svoj položaj. List »Universul«
ugotavlja, da je močno omanjano zaupanje
v mednarodne pogodbe, končno pa meni,
da ni mogoče v srednji Evropi rešiti vseh
revizijskih zahtev, kakor želi in trdi Ma-
džarska.

Henlein razpustil svojo legijo

Berlin, 9. okt. br. Henlein je bil z odlo-
kom kancelarja Hitlerja imenovan za po-
krajinskega voditelja zaščitnih oddelkov v
bivših českoslovaških pokrajinah, kjer bo
izvrševal vrhovno policijsko oblast. Obenem
je Henlein odredil razpust svoje le-
gije, ki je bila osnovana za borbo proti
Čehom.

Nemške čete v Liberecu

Liberec, 9. okt. AA. (DNB). Nemške
čete pod vodstvom generala Bocka so do-
poldne nadstvaljevale zasedanje obmejnih
krajev v drugem pasu. Iz mesta Kratzau so
odkorakale proti Liberecu, kamor so pri-
spele popoldne.

Aretacija dveh židovskih ravnateljev

Berlin, 9. okt. AA. Kakor poroča »Der
Angriff«, sta bila aretirana dva ravnate-
lja židovske narodnosti, zaposlena v to-
varni papirja »Spiro« v Krulovu na Češki
gori, ki leži v prvem pasu. Aretirana sta
bila, češ, da sta nekorektno postopala proti
svojim delavcem, ki so bili Nemci. Zapu-
stila sta sudetsko-nemško pokrajino, pre-
den so prišle tja nemške čete, a sta se
včeraj vrnila v Krumlov z namenom, da
vzameta svoje poslovne listine.

Zahvala francoske akademije dr. Benešu

Pariz, 9. oktobra br. Francoska akade-
mija znanosti in umetnosti je imela včeraj
popoldne sejo, s katere je poslala biv-
šemu predsedniku českoslovaške republi-
ke dr. Benešu brzojavko, v kateri mu izre-
ka svoje simpatije ter se zahvaljuje
njemu in českoslovaškemu narodu za žrt-
ve, ki sta jih doprinesla za ohranitev mi-
ru.

Chicago, 9. oktobra br. Proforski se-
nat tukajšnje univerze je povabil bivše-
ga predsednika ČSR dr. Edvarda Beneša,
naj pride predavati v Ameriko o demokra-
ciji. V svojem povabilu pravi rektor čiš-
kaške univerze, da je bil pokojni T. G.
Masaryk profesor na tem vseučilišču od
l. 1901 do 1903.

Dotok zlata v Ameriko ponehal

New York, 9. okt. AA. (Stefani). Opa-
zilo se je, da je dotok evropskega zlata v
Ameriko v veliki meri prenehal po mona-
kovskem sporazumu. Dočim je prispelo ob
koncu septembra v New Yorku iz Anglije
okoli 60 milijonov dolarjev v zlato, so za-
beležili v začetku oktobra samo za 9 mi-
lijonov dolarjev zlata, ki je prispelo iz Ev-
rope. Od tega je prišlo iz Nizozemske 7
milijonov dolarjev.

Nemčija ne veruje v trajen mir

Resničen prijatelj Nemčije je samo Mussolini, vsi drugi se lahko čez noč pretvorijo v njene nasprotnike — Ostre Hitlerjeve besede na naslov Anglije

Berlin, 9. okt. br. V Saarbrücknu je bila
danes velika proslava obletnice zopetne
priključitve Posaarja k Nemčiji. Na slavn-
ostnem zborovanju je med drugimi go-
voril tudi kancelar Hitler, ki se je v svo-
jem govoru dotaknil mednarodnega polo-
žaja in glede na dogodke poslednje dobe
in sedanje mednarodno razpoloženje med
drugim dejal:

Na konferenci v Monakovu je bil rešen
mir in v miru smo dosegli osvobodjenje 10
milijonov Nemcev. Toda ne smemo se še
vdajati iluzijam, da smo s tem dosegli tra-
jen mir. Baš zadnji dogodki so pokazali, da
ima Nemčija samo enega resničnega in
edinega prijatelja, to je Mussolinija. Os
Rim - Berlin je v teh dneh dokazala svojo
trdnost. To, kar je Italija po zaslugi Mus-
solinija v zadnjih dveh letih storila za
Nemčijo, ne bo nikdar pozabljeno.

V Monakovu so sodelovali tudi drugi
evropski državniki, ki so prav tako privr-
jeni miru. Toda notranja ureditev v nji-
hovitih državah je takšna, da jih lahko vsak
dan zamenjajo. Nemčija dobro ve, da bi
tako začeli vojno proti Nemčiji, če bi na
primer na mesto Chamberlaina prišli v
Angliji na krmljo Duff Cooper, Eden in
Churchill. To nam nujno narekuje skrajno
previdnost. Biti moramo vedno čuječni in
skrbeti za svojo varnost. Vemo tudi, da
boljševiška Rusija samo čaka prilike, da bi

se vrgla na nas. Poznamo tudi moč in vpliv
mednarodnega tiska, ki živi od laži in kle-
vet in hujska proti nam. Kakor vemo, da
mirljubne državnike lahko vsak čas za-
menjajo drugi, prav tako lahko mi izjavi-
mo pred vsem svetom, da je Nemčija vsak
čas pripravljena za mir, a vsako uro za
obrambo!

Baš zaradi tega sem se odločil, da s po-
spešno energijo nadaljujemo z gradnjo
trdnjavskega pasu ob zapadni meji in bo
v trdnjavski pas sedaj pritegnjeno tudi
aahensko in posaarsko okrožje tako, da
se bo za varnost Nemčije storilo vse, kar
je v človeških močeh. Nemčija hoče mir,
a dokler drugi ne odlože orožja, se mu tudi
mi ne moremo odreči.

Mislimo pa, da bi bil že čas, da bi se v
Angliji otrsli versajskih razvad. Guver-
nantskega varuša Nemčija ne prenese in
ga ne bo trpela. Prav tako smatramo, da
tudi niso na mestu polzevanja kritičnih
angleških državnikov in parlamentarcev o
usodi Nemcev, bodisi v mejah Nemčije,
bodisi izven teh meja. Ker se bomo za us-
odo svojih rojakov že sami poborili. Mi se
tudi ne vmešavamo v tuje zadeve. Če to
ne bo prenehalo, se bomo tudi mi začeli
malo bolj zanimati za dogodke v Palestini.
Svoj govor je Hitler zaključil z izjavo,
da bo v najkrajšem času odredena dem-
obilizacija, toda Nemci ostanejo budno na
straži in so vedno pripravljeni.

Vsaj malo priznanja

Anglija od ČSR ne bo zahtevala povračila začasnega kredita 10 milijonov funtov — Toliko bi Anglijo stalo 35 ur vojne

London, 9. okt. br. Že včeraj je prisel
z letalom v London bivši guverner česko-
slovaške Narodne banke dr. Pospíšil, da
vodi pogajanja z angleško vlado zaradi
dolgoročnega posojila v višini 30 milijonov
funtov in zaradi ureditve najnujnejših go-
spodarskih vprašanj. Ostali trije člani če-
škoslovaške gospodarske delegacije so pri-
speli danes. Angleška vlada je že odredila,
da se da českoslovaški preko Angleške
banke na razpolago prvi obrok v višini 10
milijonov funtov (2,4 milijarde din). V ti-
nančnih krogih smatrajo, da Anglija ne
bo zahtevala od českoslovaške povračila
teh 10 milijonov funtov. Ostalih 20 milio-
nov funtov pa namerava emiritati v obli-
ki českoslovaških obveznic z angleško dr-

žavno garancijo.
V tej zvezi so zanimiva izjava londo-
nskega »Economista«, ki pravi, da bi se
Anglija s tem zneskom le v majhni meri
oddolžila českoslovaški za ogromno žrtev,
ki jo je doprinesel českoslovaški narod,
da se prepreči vojna. List pravi, da so
znasali izdatki Anglije v svetovni vojni 7
milijonov funtov dnevno. Znesek 10 milio-
nov funtov predstavlja torej le izdelek za
35 ur vojne. Če se pomisli, koliko je Angli-
ja prihranila na svojem narodnem premo-
ženju s tem, da se je českoslovaška žrtvo-
vala za mir in s tem preprečila vojno, po-
tem je le malenkost, ako sedaj teh 10 mi-
lijonov funtov pokloni ČSR v znak prizna-
nja za njene neizmerno žrtve.

Gospodarska pogajanja med Nemčijo in ČSR

Berlin, 9. okt. br. O delovanju medna-
rodnega odbora za ureditev sudetsko-nem-
skih vprašanj je bil snoči objavljen komu-
nike, ki pravi:

V smislu sklepov odseka za gospodarska
in finančna vprašanja so se danes pričela
neposredna pogajanja med nemškimi držav-
nim ministrstvom za gospodarstvo in pri-
stojnimi českoslovaškimi ministrstvi. Pogaj-
anja se tičejo nadaljnjega obratovanja su-
detsko-nemških podjetij, ki so kakorkoli
odvisna od drugih podjetij na českoslova-
škem ozemlju in narobe. Tudi glede na na-
daljnje izvajanje českoslovaške social-
nega zavarovanja v sudetsko-nemških kra-
jih od prevzema socialnega skrbstva v teh
krajih po državnem ministrstvu za delo, so
se pričela pogajanja med zastopniki pri-
stojnih ministrstev obeh držav. V odseku
za železniška vprašanja, v okviru kate-
rega se že nekaj dni pogajajo za obnovo že-
lezniškega prometa med obema državama,

je bil snoči dosežen nadaljnji sporazum
glede prenosa lastnine na železniških na-
pravah in progah v sudetsko-nemških kra-
jih za nemške državne železnice. Ker je na-
stala nevarnost, da bi s takojšnjim odpu-
stom českoslovaškega uradništva v posa-
meznih podjetjih kakor rudnikih in elek-
tričnih centralah v sudetsko-nemških kra-
jih lahko nastala kakšna škoda, je bil do-
sežen sporazum, da bodo ostali ti uradniki
še nadalje nameščeni v teh podjetjih, do-
kter jih ne prevzame nemško uradništvo in
dokler to pri teh podjetjih ne doseže po-
trebne prakse. Za ta čas jamčijo nemške
oblasti vsem delavcem in nameščencem če-
škoslovaške narodnosti, ki ostanejo v su-
detskih pokrajinah s tem namenom, popo-
lno varnost, osebno svobodo in pravico, da
pozneje lahko odidejo. Posebna pogajanja
so se začela tudi med zastopniki obeh pošt-
nih ministrstev za obnovo poštnega pro-
meta med obema državama.

Demonstracije proti dunajskemu kardinalu

Dunaj, 9. okt. br. Dopoldne je prišlo na
Dunaju do bučnih demonstracij proti du-
najskemu kardinalu dr. Innitzerju. Ki je
odhajal iz cerkve, mu je skupina katoli-
ške mladine priredila ovacije. Na mah so
se zbrale velike skupine hitlerjevske mla-
dine, ki so začele demonstrirati proti cer-
kvenemu dostojanstveniku ter nazadnje
razbile s kamenjem šipe na oknih nadško-
fjske palače. Policija je naposled demon-
strante razgnala. Ta dogodek je zbudil na
Dunaju tem večjo pozornost, ker je bil
kardinal dr. Innitzer prvi avstrijski cerkve
ni dostojanstvenik, ki je navdušeno pozdra-
vil priključitev Avstrije k Nemčiji in z
lastnoručnim pismom izrazil svoje navdu-
šenje narodno-socialističnim prvakom.

Berlin, 9. okt. br. O izgreduh na Dunaju
je izdala službena nemška agencija DNB
uradno poročilo, ki pravi, da se je zbralo
več tisoč 15 do 20 letnih mladeničev, ki
so zavzeli grozeče stališče proti kardinalu
dr. Innitzerju. Policija je energično nasto-
pila in hitro vzpostavila red. Kardinal Inni-
ter ni bil ranjen, kakor trdijo nekatere
inozemske vesti. Komisar Bürcel je izdal
stroge ukrepe proti povzročiteljem teh iz-
gredov, ki bodo po prestani kazni poslani
v koncentracijsko taborišče.

Omejitve zborovalne prave ukinjene

Beograd, 9. okt. AA. Minister za notra-
nje zadeve je glede na spremenjeni zuna-
nji politični položaj v Evropi z odlokom
št. 37.569 od danes razveljavil svoj odlok
I št. 35.653 od 24. septembra o prepovedi
zborovanj, posvetov in sprevedov sploh,
kakor tudi o prepovedi zbiranja ljudstva
po ulicah in po drugih javnih mestih. Od-
slej naprej veljajo za zborovanja, posve-
tovanja in sprevede predpisi zakona o zbo-
rovanjih, shodih in posvetih in obstoječi
policijski predpisi.

Občine jamčijo za škodo povzročeno iz političnih motivov

Beograd, 9. oktobra. Ministrski svet je
izdal uredbu z zakonsko močjo o odškodni-
ni za poškodovanje tuje imovine iz politi-
čnih razlogov. Vsak oškodovanec lahko pre-
ko prvostopne upravne oblasti zahteva
odškodnino. Sresko načelstvo mora uvesti
preiskavo in ugotoviti, ali gre za dejanje
iz političnih razlogov. V tem primeru ocen-
ja škodo in določi višino odškodnine, ki jo
mora plačati krivec, če pa tega ni mogoče
izslediti, občina, na katere področju je bi-
lo dejanje izvršeno.

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

Proklamacija prve slovaške vlade

Bratislava, 9. okt. br. Snoči so se člani
prve slovaške vlade vrnili iz Prage v Bra-
tislavo, kjer so jim priredili svečan spre-
jem. Na velikem manifestacijskem zboro-
vanju pred narodnim gledališčem je pred-
sednik slovaške vlade dr. Tiso prečital pro-
klamacijo, v kateri pravi med drugim:

Hočemo se predstaviti svetu kot disci-
pliniran in mirljuben narod, ki želi živeti
svoje življenje. Hočemo, da se vsi Slova-
ki, vsa slovaška inteligenca in vse slovaške
pridne roke združijo pri delu za dobrobit
slovaškega naroda. Delati bomo v smislu in
v duhu našega gesla »Bog in narod!«
Naš nacionalizem ni bil nikdar negativen. Tudi
v bodoče bo pomenil ustvarjajočo silo, ki
upravlja z vsemi našimi naporji. Naša dolž-
nost je bila, da pohitimo na pomoč Čehom,
s katerimi smo se svobodno združili v sku-
pno državo. Prizadevali se bomo, da od-
stranimo vse, kar je dozdaj oviralo dobre
odnose med Čehi in Slovaki. Naše načelo
bo ljubezen in sloga. Ne gojimo nobene
mržnje do drugih narodnosti. Zastevamo pa,
da tudi oni s svoje strani pokažejo strp-
nost in manifestirajo ljubezen in zvestobo

Komunistična stranka na Slovaškem razpuščena

Bratislava, 9. okt. br. Danes je bil ob-
javljen odlok slovaške vlade, s katerim je
prepovedano vsako nadaljnje delovanje ko-
munistične stranke na Slovaškem. Odlok
naglašja, da bodo sledili še drugi ukrepi,
da se izloči iz slovaškega javnega življe-
nja vse, kar nasprotuje krščanskemu sve-
tovernemu nazoru.

Prof. Tuka izpuščen iz zapor

Praga, 9. okt. AA. »Slovake«
objavlja, da je bil na zahtevo slovaških ministrov
izpuščen na svobodo prof. Vojtech Tuka,
ki je bil pred nekaj leti obsojen v nekem
procesu zaradi agitacije za slovaško av-
tonomistično stranko.

Pričetek pogajanj med ČSR in Madžarsko

**Na sročni prvi seji obeh delegacij so Madžari predlo-
žili svoje zahteve**

Komarňo, 9. okt. br. Ob 19. so se prič-
ela pogajanja med českoslovaško in ma-
džarsko delegacijo za ureditev madžar-
skega manjšinskega problema v ČSR in
za novo ureditev českoslovaško-madžar-
ske meje. V českoslovaški delegaciji so
izključno Slovaki z izjemo ministra Pa-
kanja, ki zastopa Podkarpatsko Rusijo.
Delegaciji načeluje predsednik slovaške
vlade Tiso. Naravno je, da vodijo ta po-
gajanja predvsem Slovaki, ker se tičejo
vse te zadeve v prvi vrsti slovaških na-
rodnih interesov. Madžarski delegaciji
načeluje zunanji minister dr. Kanya.

Po medsebojnih pozdravih in vljudnost-
nih obiskih sta se obe delegaciji zvečer
ob 19. sestali v dvorani mestnega magi-

strata k svoji prvi seji. Na tej seji so
madžarski delegati predložili českoslova-
ški delegaciji madžarske zahteve in pre-
dloge. Po kratki debati je bila seja preki-
njena, da bi imela českoslovaška delega-
cija priliko podrobneje proučiti madžar-
ske zahteve. Obenem so bile v okviru de-
legacije sestavljene komisije za prouči-
tve posameznih problemov. Pogajanja se
bodo jutri dopoldne nadaljevala.

Kolikor se je moglo zvedeti, zahtevajo
Madžari poleg prepustitve obmejnih po-
krajinj, kjer je v večini prebivalstvo ma-
džarske narodnosti, tudi Bratislavo, neka-
tere decela slovaške predele in priključi-
tev vse Podkarpatske Rusije Madžarski.

Istočasno sta tudi Nemčija in Italija
nujno nasvetovali madžarski vladi, naj
svojih zahtev napram ČSR ne pretirava
in naj se ne spušča v nikake pustolova-
ščine, ker bi ji Rim in Berlin v seda-
njem mednarodnem položaju ne mogla
nuditi nikake podpore.

V Budimpešti so nad tem preokretom
hudo razočarani. Vlada je imela včeraj
skoraj ves dan trajajoča posvetovanja.
Formalno bo Madžarska sicer še nade-
lno vztrajala pri svoji zahtevi po skup-
ni meji s Poljsko, toda pri pogajanjih
s ČSR, ki so se danes pričela v Komar-
nu, bo njeno prizadevanje v glavnem
usmerjeno k čim ugodnejši rešitvi pro-
blema madžarske narodne manjšine v ČSR.

Poljaki bi radi ČSR še bolj oslabili

Varšava, 9. okt. br. Izročitev tješinskega
okrožja Poljski, ki je bila danes zaklju-
čena, ni prinesla pričakovane zboljšanja
v odnosih med Poljsko in ČSR. Poljska

Nedelja spominskih svečanosti

Ljubljana, 9. oktobra. Danes smo doživeli eno tistih jesenskih nedelj, ko veter in solnce prinašata na ulice in v ljudi razpoloženje, kakršno nas navdaja v pričakovanju praznika mrtvih. Vzdušje te nedelje je bilo tudi najbolj prikladno za počastitev blagopokojnega Viteškega kralja, ki je danes pred 4 leti padel v Marseillesu od zločinskih roke. Proti poldnev se je nekaj več toplega solca razlilo čez mesto, da je promenada oživila prav tisti čas, ko so se verniki v pravoslavni cerkvi sv. Cirila in Metoda s toplo pobožnostjo spominjali tragičnega dogodka. A poleg misli na žrtve Viteškega kralja je bila na današnjo nedeljo še posebno živa misel na naše mrtve, ki spe pri Sv. Križu. Prav te dni je stekla nova tramvajska proga do pokopališča in danes so od jutra do večera hitele trume Ljubljančanov, da obiščejo svoje drage na grobovih. Seveda pa je iz Ljubljane pohitelo mnogo izletnikov v razne okoliške kraje in na griče.

Parastos v pravoslavni cerkvi

Ob 11.15 se je v pravoslavni cerkvi po sveti liturgiji vršil slovesni parastos v spomin blagopokojnega Viteškega kralja, ki ga je daroval prota Budimir. Prota je imel pri tej priliki na zbrane vernike kratek patriotičen nagovor, v katerem je slavil zasluge mučenika kralja za našo narodno osvoboditev in u edinjenje in povečeval njegovo heroično žrtv. Svoj govor je zaključil z vzklikom »Slava!«, ki ga je povzela tudi vsa množica. Svečane obrede je spremljal cerkveni zbor z lepim, ubranim petjem. Parastosu so med drugimi prisostvovali komandant divizije general Lukić z brigadnim generalom Pavlovičem, zastopnik bana svetnik Stanko Novak, predsednik mestne občine dr. Adlešič, rektor univerze dr. Kušej, šefi vseh državnih uradov, predstavniki Sokolstva, dobrovoljci, invalidi, rezervni oficirji, številni člani oficirskega zbora, pripadniki naše ruske kolonije in zastopnice narodnega ženstva.

Svečanost viškega Sokola na Glincah

Pred spomenikom Viteškega kralja na Glincah je viški Sokol priredil pietetno svečanost ob polnočestvili udeležbi svojih pripadnikov. Ob 10. sta se tam zbrala članstvo in naraščaj in starosta br. Pavle Borštnik je imel ganljiv spominski govor o nepozabnem kralju. V imenu društvene uprave je položil pred spomenikom krasen venec z državno trobojnico in prižgal debelo voščenko. Sokolski pevski zbor pod taktirko br. Albina Lajovca je zapel čustveno Hatzejevo »Slava Tebi, kralju Mučeniku«, nakar so navzočniki zaklicali trikrat: »Slava!«.

Sokolsko članstvo je čez dan položilo pred spomenik mnogo šopkov, zvečer pa so zagorele lučice, ki so jih prinesle naraščajnice in deca. Po svečanosti doma na Viču, se je vse članstvo z naraščajem udeležilo skupne žalne svečanosti v Narodnem domu.

Uspeh »Potopljenega sveta«

Drama nam je v soboto večer prinesla prvo izvirno novost te sezone: Stanka Cajnkarija »Potopljeni svet« v režiji Cirila Debeveca in z Debevcem, Danilo in Gregorinom v glavnih vlogah. Za delo je bilo med občinstvom mnogo zanimanja, kar je izpričala tudi vrhano polna hiša, in gledalci se v svojem pričakovanju v resnici niso usteli. Pisatelj, ki je sam duhovnik, prikazuje v »Potopljenem svetu«, ki je delo izredno finega, plemenitega duha, dramo profesorja teološke fakultete, visoko izobraženega, samoraznega moža, ki odpade od cerkve, se poroči s filmsko igralko, a se v svetu razočara in spet najde svoj mir in svojega boga. Ko je pred ukinitvijo »Doma in sveta« izšlo v zadnji številki prvo dejanje Cajnkarijeve drame, je delo naletelo na mnogo nezamevanja in krivice. Prodorni uspeh in prisrčne ovacije pisatelju, ki je sam prisostvoval premieri, so mu dale zadoščenje in priznanje, kakršno svobodnemu umetniškemu stvarjanju gre. O uprizoritvi bo »Jutro« še poročalo. L. M.

Posvečitev nove cerkve na Kodeljevem

V močanskem predmestju so imeli danes pomembno cerkveno svečanost: na Kodeljevem so slovesno blagoslovili novo cerkev sv. Terezike, ki jo so delavci, podjetni salezijanci zgradili po načrtih inž. arh. Hermana Husa in ki pomeni lepo umetniško pridobitev svojemu okolju. Snoči se je s cerkvenega dvorišča razvila procesija preko mostu čez Ljubljanico in po Zaloški cesti do karmeličanske cerkve, ki je bila vsa v bengaličnem ognju. Pri cerkveni svečanosti je govoril docent teološke fakultete dr. Ciril Potocnik o vzgledu sv. Terezike. Dopoldne se je pred novo cerkvi zbrala množica vernikov, prišli pa so tudi zastopniki krajevnih oblasti in ustanov. Ob 9.30 je škof dr. Rožman ob asistenci zastopnikov vseh redov, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, in salezijanskih zavodov iz vse države opravil blagoslovitveni obred, nato pa je v pridigi opisal življenje in svetost zaščitnice nove cerkve. Svečanosti so se v novi cerkvi nadaljevale še ves popoldan.

Dva zastojkarja in razgrajča je policija s svojim avtom prepeljala v zapor

V Janševi ulici in na šišenski stražnici so danes doživeli precej razburljivo noč. Snoči sta okrog 23. stopila v neko gostilno v Janševi ulici brata Jože in Tomaž, prvi kovač po poklicu, drugi delavec, stanujeta pa vsak zase v Suvoškovi in Pugnarijevi ulici. Naročila sta vina in prigrizka in očitno sta imela dober tek. Še pred polnočjo uro sta imela poldrugi liter za sabo in vsak po dveje klobas. A ko je prišla minuta ločitve in plačila, ju je na lepem prevzela slaba volja. Začela sta brez povoda razgrajati in starejši izmed njiju je razlil kozarec rdečega vina po kosari svežega perila, ki ga je bila krčmarica pripravila da ga

zlika. A ves rompopom sta siromaka počela iz preprostega razloga, ker nista imela niti belica, da poravnata zapitek. Kajpek se je izkazalo, da takšen način slovesa ni najbolj priporočljiv. V hiši je bilo na srečo še nekaj ljudi, ki so krčmarici pomagali, da je Tomažu odvzela suknjo in klobuk, na vik in krik pa je prihitel tudi stražnik, ki ju je ukrotil do kraja. A pose ni bil lahek — Tomaž se je pogнал

vanj in mu strgal službeno vrstico. S pomočjo tovariša, ki je prihitel na njegov poziv, je razgrajča le premagal in skupno sta ju odgnala v zapor šišenske stražnice. A v zaporu sta spet zagnala toličen vik in krik, tako sta treskala po vratih, da je vsa hiša letela na kup. Nazadnje ni kazalo nič drugega, kakor da poklicajo policijski avto in ju prepeljejo v trdnjeje zapore na policijski upravi.

Ljubljansko sokolstvo kralju Mučeniku

Četrto obletnico marsejske tragedije je ljubljansko Sokolstvo počastilo z žalno svečanostjo, ki je bila ob 11. v nabito polni telovadnici Narodnega doma. Pročelje dvorane je krasila krasna slika Viteškega kralja, pred njo je bil položen prapor Ljubljanskega Sokola, ki ga je ob 70letnici društva poklonil Viteški kralj. Kita cvetja, na visokem postavku luč. Tudi davno pred 11. uro se je zbiralo članstvo in naraščaj, vsi v temnih oblekah s sokolskim znakom. Ovitim v črn flor. Prišli so ne le iz vseh ljubljanskih edinic, marveč tudi iz bližnje okolice. V prvih treh vrstah so zasedli mesta konzul CSR inž. Minovsky, francoski konzul Rembrand, zastopnik divizionarja brigadni general Dušan Dodić, komandant planinskega bataljona podpolkovnik Oblak, podpolkovnik Golović z večjim številom častnikov, vsi v paradižnih uniformah, senator dr. Albert Kramer, podžupan dr. Ravnihar, narodna poslanca br. dr. Riko Fux in Rajko Turk, zastopnika Saveza SKJ br. švajgar in Sterlekar, župni starosta br. dr. Pipenbacher z župnim tajnikom br. Flegarjem, stari sokolski borec br. Viktor Rohrmann, predsednik ZKD prof. Fran Jeran, predsednica Kluba Primork gospa Maša Gromova, zastopniki četnikov, Narodne Odrbane in drugih narodnih organizacij. Seveda so bili navzočni tudi vsi staroste ljubljanskih sokolskih društev s starostjo br. Kajzeljem na čelu.

Godba Sokola I je zaigrala švajgarjev žalni koral »Duši padlega borca«. Nato je stopil na govorniški oder predsednik dobrovoljcev in I. podnačelnik SKJ br. Josip Jeras, ki je v daljšem govoru očrtal

lik nesmrtnega Viteza in Uedinitelja. Opisal je njegovo delovanje kot vojskovođe v balkanski vojni, ki je pripravljala pot do našega osvobođenja. Zlasti se ga je spominjal kot velikega pobornika sokolske misli. Svojo ljubezen do Sokolstva je pokojni kralj pokazal z ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije, kateremu je na čelo postavil svojega prvoročnika Petra. Pomen in važnost sokolske ideje je posebno poudaril na zletu v Beogradu 1930 ob predaji prapora jugoslovenskemu Sokolstvu. Kakor je bil ves prežet z jugoslovensko in slovansko zavestjo, tako je bil pokojni kralj največji pobornik miru. Odsel je danes pred štirimi leti v zavezniško Francijo, da bi se bolj utrdil mir, toda podtalne sile so mu pretrgale nit življenja. Sovražnik so mislili s tem zadati smrti udarec njegovi ljubljani Jugoslaviji, ki jo je imel še v zadnjih izdihajih na ustnih. Njegovo zadnje naročilo bomo izpolnili jugoslovenski Sokoli, z vsem svojim življenjem in dejanji bomo dokazali, da hočemo Aleksandrovo Jugoslavijo, močno in u edinjeno, svobodno in pravično ohraniti mlademu kralju Petru II. V globoki veri se klanjamo spominu nesmrtnega kralja, ki mu ključno: »Slava, slava, slava!« Zbrani so se pridružili vzkliku in potem počastili njegov spomin z enominutnim molkom. Ob zaključku je br. Jeras nazdravil sokolskemu starejši Nj. Vel. kralju Petru II, z doneli so vzkliki »Zdravoc, godba Sokola I je zaigrala državno himno. Predsednik meddržavnega odbora starosta br. Kajzelj je še predčital poslanico Saveza SKJ »Deveti oktobere. S tem je bila pietetna svečanost zaključena.

Žalna svečanost na univerzi

V zbornični dvorani univerze se je dopoldne zbralo lepo število nacionalne akademike mladine h komemorativni svečanosti četrte obletnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja. Svečanost je priredila Zveza jugoslovenskih nacionalnih akademskih organizacij. Za zastirmiti okoli velike dvorane so sešete žarnice iz kristalnih lestencev razlivalo toplo svetlobo, ki se je upirala v kraljevo sliko na govorniškem odru, zavito v žalne trakove in narodne trobojnice in pogreznjeno v zelenje. V žalno razpoloženje zbrane akademike mladine se je razlila iz globoka žalostinka, ki jo je zapel Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Marolta. Ko so utihnili zadnji akordi, je stopil na govorniški oder akademik g. Stane Klemenec, ki je po uvodnih pozdravih rektorjevega zastopnika univ. prof. dr. Franceta Kidriča in zastopnika profesorjskega zbora univ. prof. dr. Andreja Gosarja, posebno pa še častno zastopane akademike mladine kratko očrtal velike zasluge in delo kraljevega vzornika mladine za napredek naše države. V govornikovih besedah je zbrana mladina sledila pokojnemu vladarju na njegovih poteh, ki jih je stavljal v službo svojega naroda vse do usodnega koraka na tla tedaj oboževane in zavezniške Francije, kjer je s svojo tragično smrtjo. Zadet od zločinskih roke, položil zadnjo žrtv —

svoje življenje — na oltar svetovnega mira. Kakor je pred štirimi leti mladina, ki je bila najzvestejša pobornica kraljevih stremiljenj in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevanju bolj prisegala, da bo čuvala in izpolnjevala njegovo oporoko — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih in svobodnih Jugoslovanov, tako danes po štirih letih odkar je bila pretila na francoskih tleh kraljevska kri, mladina ne odstopa od svoje prisige in sledi vzorom vzvišenega kralja mučenika, ki se ni strahil nobenih žrtv, da bi svojemu narodu zagotovil miren napredek k lepši in srečnejši bodočnosti. V Marseillesu pretila kraljeva kri je v mladini skovala najučinkovitejša orožja proti sovražnikom. Strnila jo je v neomajno falango borbenih Jugoslovanov, ki z odtičnim pogledom opazuje nadaljnji razvoj, katerega hoče s trdno vero obrniti v prid najlepše ideje blagopokojnega Viteškega kralja: v čuvanje ljube in Jugoslavije, za katero bo živel in, če bo treba, tudi umrl.

Po tej ponovljeni zaobljubi se je zbrana mladina na govornikov poziv stoji oddolžila spominu blagopokojnega kralja s trikratnim vzklikom: »Slava!« Nato se je oglasila državna himna, ki jo je odpel akademski pevski zbor. Pod globokim vtisom žalne svečanosti so se akademiki mirno razšli.

Žalni zbor mariborskega sokolstva

Maribor, 9. oktobra. Dostojno je Maribor tudi letos počastil spomin nepozabnega Uedinitelja. V soboto zvečer je priredilo pevsko društvo »Jadrana« v franciškanski cerkvi spominski koncert, pri katerem so sodelovali moški pevski zbor »Jadrana« pod vodstvom odličnega zborovodje prof. Ubald Vrabca, nadalje izborna vokalista gđ. Jožica Kalčeva, znani mariborski baritonist Karol Kamušič in prof. Gregor Zafonik kot orgelski solist in spremljevalec vseh solističnih točk. Celotni spored je bil vestno nastudiran. Občinstvo, ki se je v velikem številu zbralo v franciškanski cerkvi, je odhajalo z globokimi vtisi in polnim priznanjem.

Danes dopoldne ob 11. pa je bila v Sokolskem domu v Unioni pietetna komemoracija, ki jo je kakor v Ljubljani organiziral meddržavni odbor maribor. sokolskih društev. Množica nacionalnega občinstva se je zgrnila v prostrano dvorano in z globokim občutjem sledila sporedu. Oder je bil zato ves v zelenju in trobojnicah, ovitih v črno. Ob strani se je videl Oplenec v miniaturni, spredaj svetilka, na tleh venec. Tudi balkon je bil ves v trobojnicah in v črnem. Žalni zbor so počastili s svojo navzočnostjo številni predstavniki, tako poveljniki vojnega okrožja polkovnik Radovanović, garnizonar podpolkovnik Maslač, magistratni direktor Rodošek in šef policije dr. Trstenjak, navzočni so bili tudi predstavniki vseh mariborskih nacionalnih organizacij in šol.

Nek Sokolič je zanosno in toplo deklariral pesem »Umri je naš kralj«. Spominski besede je govoril br. Franc Skof. Sokoli hočemo biti apostoli kraljevega nauka, zvesto izpolnjujejo njegovo oporoko »Čuvajte Jugoslavijo!« Današnji dan je oglašen za dan sokolskega bratstva. Sokoli prisegamo istočasno večno zvestobo sinu prvoročniku kralja Uedinitelja. Jadranovci so zatem pod vodstvom prof. Vrabca ubrano odpel prelepi »So svjetimi upokoje« in »Večnaja

pamjat. S. Zaberlova je deklarirala žalnico »Viteškemu kralju«, nakar je za zaključek sledila učinkovita poklonitev sokolskih praporov in predstavnikov posameznih sokolskih oddelkov velikemu kralju pred podobo Oplenca. Iz ozadja je veličastno donel svečani poziv br. Smerduja »Čuvajte Jugoslavijo, ta rek bodi poziv vašega življenja!«

Kraljevska rodbina na Oplencu

Beograd, 9. okt. AA. Ob 11. dopoldne je bila v cerkvi na Oplencu zadušnica za pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. Spominski svečanosti so prisostvovali Nj. Vel. kralj Peter II, Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. knez namestnik Pavle, večje število dvornih gospa ter člani civilne in vojske hiše.

Beograd, 9. okt. p. Ob štiriletnici smrti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra Uedinitelja je bila dopoldne v saborni cerkvi slovesna zadušnica, ki jo je daroval patriarh Gavril z množično asistenco. Zadušnici so prisostvovali zastopniki vlade, mnogi generali, diplomatski zbor in drugi odličniki.

Po odhodu Nj. Vel. kralja, Nj. Vel. kraljice in Nj. Vis. kneza Pavla se je poklonilo grobu pokojnega kralja Uedinitelja veliko število ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev, med njimi tudi mnogo delavcev, zlasti rudarjev, ki so položili nanj lep venec. Ob 1. dopoldne sta prispela kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Perović, ki sta prišla na grobu sveče, pozneje pa je prispel tudi francoski poslanik Brugere z osebjem svojega poslanstva.

Arandjelovac, 9. okt. p. Popoldne je prispel semkaj predsednik JNB Peter Živković, ki je nato odpotoval na Oplenac, da se pokloni grobu viteškega kralja Aleksandra Uedinitelja.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno vreme v vsej državi. Ponekod jutranja megla. V zapadnih in severozapadnih krajih je pričakovati večje oblačnosti. Bržkone bo tudi deževalo. Noč bo hladna.

Umik tujih prostovoljcev iz Španije

Italija bo za sedaj umaknila nekaj nad 10.000 svojih legionarjev

Rim, 9. oktobra AA. (Havas). Dobro obveščeni krogi pravijo, da je italijanskih vojakov, ki služijo že nad 18 mesecev v Španiji, nad 10.000. Po sklepu italijanske vlade se bodo sedaj ti vojniki brez odlašanja vrnil domov. Do tega sklepa, čigar velik politični pomen posebno poudarjajo, je prišlo zaradi ugodnejšega političnega ozračja, ki je nastalo po konferenci zastopnikov štirih zapadnih veleliti v Monakovem, pa tudi zaradi italijansko-angelskih pogajanj, za uveljavljenje sporazuma od 16. aprila. Ni dvoma, da je do tega sklepa prišlo tudi zaradi pobude francoske vlade glede imenovanja francoskega veleposlanika v Rimu in priznanja italijanskega cesarstva. Fašistična vlada je sklenila podvzeti odločen korak v zameno za priznanje italijanske zmage v Abesiniji in za jamstvo londonske vlade glede poznejšega umika tujih prostovoljcev iz republikanske Španije. Razgovori, ki sta jih imela v Rimu grof Ciano in lord Perth, so dovedli do načelnega sporazuma v tej zadevi. Italijanski krogi ne izključujejo možnosti, da bo prišlo pri nadaljnjih razgovorih med Ciano in Perthom v kratkem tudi do sporazuma o umiku vseh italijanskih legionarjev iz Španije, med njimi tudi letalskih strokovnjakov in specialistov za tanke in bojne avtomobile.

Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Sedanje mednarodno stanje označujejo trnje glavni dogodki. Prvi je monakovski sporazum štirih veleliti srednje in zapadne Evrope o mirni rešitvi težkega vprašanja češkoslovaške, drugi najvažnejši dogodek je ureditev odnošajev med Francijo in Italijo, ki ima namen vzpostaviti normalne diplomatske zveze ter akreditiranje francoskega zastopnika pri cesarju Abesinije, tretji pa umik italijanskih prostovoljcev iz Španije. Vsi ti trije dogodki bodo mnogo pripomogli, da se poleže napetost v Evropi. Sklep o umiku italijanskih prostovoljcev iz Španije, ki se tam bore že 18 mesecev, je posebno va-

žen. Ta umik je treba spraviti v stvarno zvezo s sklepi londonskega odbora za nevmesavanje, prav tako pa tudi, v zvezo z izmenjavo pisem od 16. aprila med lordom Perthom in grofom Ciano, v katerih sta potrdila, da Italija pristaja na umik italijanskih prostovoljcev iz Španije in da smatra rešitev španskega vprašanja kot pogoj, da stopi v veljavo italijansko-angelski sporazum.

Kaj pravijo v Burgosu

Burgos, 9. okt. AA. Tu smatrajo, da se bo v kratkem začelo v večjem obsegu umikanje tujih prostovoljcev. Čeprav so uradni krogi še vedno skrajno rezervirani, se more vendar spoznati iz pisanja listov, da bo vlada v kratkem o tem sprejela pomemben sklep. Visok funkcionar Francove vlade je sprejel Havasovega dopisnika ter mu izjavil:

Umik tujih prostovoljcev je na dnevnem redu. Sedaj je to prvi cilj angleške politike in od tega je odvisna cela vrsta drugih zelo pomembnih vprašanj. General Franco je sprejel angleški načrt, ki so mu ga predložili. Spremenil ga je samo, v kolikor bi ga ne bilo mogoče urediti. Nota naše vlade je bila pravkar proučena v Londonu in pot tajnika odbora za nevmesavanje Heminga v Burgos dokazuje jasno, da smatrajo odgovor generala Franca za zelo ugoden in da bi lahko služili za podlago nadaljnje razprave.

General Franco bo dovolil, da se takoj vrne domov 10.000 tujih prostovoljcev, če odlože republikanci prav toliko svojih prostovoljcev. Kar se nas tiče, moremo takoj vkrcati teh 10.000 ljudi, vprašanje pa je, ali bodo isto storili tudi naši nasprotniki. Če pride do sporazuma in če bo Barcelona res odpustila 10.000 tujih prostovoljcev, bomo po možnosti objavili vsa obvestila o umiku svojih prostovoljcev in bomo tudi označili dan, kdaj bodo odšli.

Zagreb viteškemu kralju Uedinitelju

Zagreb, 9. okt. o. Ob štiriletnici smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja so bile danes v Zagrebu mnogostevilne spominske svečanosti. V pravoslavni cerkvi je imel zadušnico mitropolit Dositej in so ji prisostvovali mnogostevilni meščani ter zastopniki oblasti z vršilec dolžnosti bana Mihadževićem in armijskim generalom Jurisičem na čelu. Spominsko svečanost je priredila tudi Jadranska straža v svojih prostorih v Gajevi ulici, kjer so svečanosti prisostvovali člani vseh zagrebških organizacij JS in kjer je imel spominski govor podpredsednik oblastnega odbora JS Mavro Wickerhauser, Spominske svečanosti so bile nadalje v ljudski univerzi, v prosvetnem društvu sv. Save, v drž. osnovni šoli kralja Petra. posebno lepa pa je bila v Sokolskem domu, kjer se je udeležilo korporativno vse zagrebško sokolstvo in so ji prisostvovali tudi vršilec dolžnosti bana Mihadžević, generaliteta, zastopniki oblasti, dobrovoljci, rezervni oficirji, vojni invalidi in mnogi drugi. Ob tej priliki je imel spominski govor starosta zagrebške sokolske župe dr. Oton Gavrančić. Po svečanosti so vsi prisotni odšli v veliki spredu pred glavni kolodvor, kjer so po govoru staršine dr. Gavrančiča položili lovorjev venec na spominsko ploščo, kjer je stala krsta s truplom pokojnega kralja na njegovem poslednjem potu. Po enominutnem molku je godba odsvirala žalostinko, s čimer je bila svečanost končana.

Zadušnica v Parizu

Pariz, 9. okt. AA. Ob 11. dopoldne je bila prirejena komemorativna svečanost ob štiriletnici smrti jugoslovenskega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, ki je umrl istočasno kot francoski zunanji minister Louis Barthou. Spominski svečanosti je prisostvoval jugoslovenski poslanik v Parizu Božidar Furić, med mnogimi drugimi pa tudi zastopnik društva prijateljev Jugoslavije.

Rumunske izjave sožalja

Bukarešta, 9. okt. AA. Vsi rumunski listi objavljajo članke, posvečene četrto obletnici smrti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja. »Universul« piše med drugim: Delavnost, kralja Aleksandra na notranjem in zunanjem političnem polju je bila prežeta z željo, da se ustvari mirni in dobri odnošaji z vsemi lojalnimi sosedi ter doseže v državi sami konsolidacija na duhovnem, političnem in socialnem področju. Jugoslovenski narod ni pozabil svojega velikega kralja ter je prenesel svojo ljubezen do njega na njegovega naslednika Nj. Vel. kralja Petra II. ter na kraljevskega namestnika kneza Pavla. Rumunski narod se pridružuje pobožnim molitvam jugoslovenskega naroda ter mu pošilja izraze sožalja in neomajnega prijateljstva.

Zelo tople čsanke posvečajo četrto obletnici smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja tudi ostali rumunski listi, med njimi »Timpul«, »Romania«, »Le Moment« in drugi.

Nemški kredit Turčiji in Anglija

London, 9. okt. br. Vest, da je nemški gospodarski minister dr. Funk sklenil v Ankaru s turško vlado dogovor, po kateri bo Nemčija dala Turčiji kredit 150 milijonov mark za nabavo industrijskih in vojaških potrebščin, je zbudila v tukašnji javnosti presenečenje. Kakor znano, je nedavno dovolila angleška vlada Turčiji kredit 16 milijonov funtov za nabavo sličnih potrebščin in Angliji.

Zasedanje Velikega fašističnega sveta

Rim, 9. oktobra AA. (Stefani). Preden je snoči Veliki fašistični svet začel redno delo, je poslal svoje pozdrave italijanskim legionarjem, ki so se v tem času že vračali iz Španije po bojih, ki so trajali 18 mesecev.

Zatem je zunanji minister podal obsežno poročilo, ki je trajalo dve uri, o vseh mednarodnih dogodkih od marca dalje. Mussolini je podčrtal zatem nekatere mesta iz poročila zunanjega ministra, nakar je fašistični svet sprejel naslednje resolucije:

Veliki fašistični svet, ki je proučil poročila zunanjega ministra Galeazza Ciana, zvestega vršilca fašistične zunanje politike, zasnovane na italijansko-nemški osi, izjavlja, da se popolnoma strinja s to politiko, ki je po Mussolinijevi intervenciji na monakovskem sestanku naša največja potrditev. Poleg tega izjavlja Veliki fašistični svet: Pred prvim sestankom vrhovnega odbora za avtoriteto Veliki fašistični svet ponovno potrjuje kategorično potrebo, da se vodi tudi v bodoče boj za gospodarsko neodvisnost italijanskega naroda z največjo energijo in pospešenostjo.

Veliki fašistični svet se bo ponovno sestel 18. t. m.

Shujšati zamorete uspešno samo z redno uporabo

AQUASOL

Dobiva se v drogerijah in lekarnah. Izdeluje in prodaja daj:

STEG A. D.

Beograd, post. pretinac 56. Telef. 27-192.

Kralj Jurij britanski legiji

London, 9. okt. AA. (Reuter). Članom britanske legije, ki se pripravljajo na odhod v CSR, je poslala kralj Jurij tole poslanico:

Zelim vse najlepše onim članom britanske legije, ki odhajajo na Češkoslovaško, v kraje, kjer se bo vršil plebiscit. Upam, da bodo uspešno izvršili svojo težko nalogo, ki so jo prostovoljno prevzeli s toliko smisla za splošnost.

Chamberlain je poslal britanski legiji 100 funtov šterlingov (24.000 din), ki so jih nakazali švicarski državljani ter 30 funtov, ki jih je poslal neki Holandec.

London, 9. okt. AA. (Havas). Snoči se je zvedelo za sklep, da bodo prostovoljci angleške legije odpotovali na Češkoslovaško jutri.

Amerika se interesira za usodo Židov v Italiji

Rim, 9. oktobra AA. (Havas). Uradno poročilo demantira, da je vlada USA izročila italijanski vladi noto v zvezi s položajem židov ameriške narodnosti v Italiji, kakor so to trdili nekateri angleški časopisi. Poročilo pravi, da je vlada USA zahtevala samo gotovo pojasnila in da bo italijanska vlada, kadar se ji bo to zardelo potrebno, podala potrebno obvestilo in pojasnilo.

Naše gledališče

D R A M A
Ponedeljek, 10.: Zaprto.
Torek, 11.: Zaprto. (Gostovanje v Cetinju Zene na Niskavuriju).

O P E R A
Ponedeljek, 10.: Zaprto.
Torek, 11.: Gejla. Premierski abonma.

Sportna nedelja

Šesto kolo v ligi

Tekma brez igre in brez gola

Včeraj je Ljubljana po obojestransko revni igri remizirala s sarajevsko Slavijo — Senzacija dneva: zmaga Jedinstva nad Haškom — V vodstvu ostane BSK

Ljubljana, 9. oktobra.

Še eno kolo ligaških tekem se je zaključilo danes — s celotnim sporedom. Bilo je šesto po vrstnem redu.

Kakor smo že zapisali, je bilo težišče današnjega sporeda v Splitu, kjer sta nastopila najbolj ogrožena nasprotnika — Gradjanski in Hajduk. Bitka se je končala s tesno zmago »purgerjeve«, ki so se tako otreli nevarnega nasprotnika in v podkrepili svojo pozicijo na sedanjem mestu.

Senzacija dneva pa prav za prav ni bila v Splitu, temveč je za njo poskrbelo Jedinstvo, ono moštvo iz Beograda, ki je preteklo nedeljo tako hudo obračunalo tudi v Ljubljano. Danes si je privoščilo sredi Zagreba samega državnega prvaka Haška in ga odpravilo s štirimi goli razlike. Posledice tega poraza zaenkrat še niso pregledne, je pa gotovo, da se je zaradi njega močno zamajala pozicija, ki jo ima državni prvak v tabeli.

Ljubljana je imela po dolgem presledku gosta na domačih tleh in občinstvo ji je prišlo v lepem številu pomagat do zmage. Žal tudi to ni bilo dovolj! Sarajevčani so se pridno branili, domači pa so se dvakrat 45 minut zamažali okoli gola, tako da je sednjič igra minila brez izida v številkah. Kdo ve ali ne bo prav ta izgubljena točka tista, za katero bodo točili solze, ko bo prepozno.

Ostala tri srečanja so se končala kakor pričakovano — z zmagami favoritov. Jugoslavija je v Varaždinu, čeprav

tesno, uklonila Slavijo, Bask na domačih tleh Skopljanec, BSK pa z zemunsko Sparto tako ni imel resnega opravka.

Po današnjih igrah je tabela doživela nekatere spremembe, ki pa so segle samo do VIII. mesta, kajti naslednji štirje so ostali, kjer so bili. Za BSK-om, ki je zdaj krepko prevzel vodstvo, sta zamenjala mesti Hašk in Jugoslavija, potem pa so kandidati od V. mesta dalje razvrščeni tako, da sta Bask in Jedinstvo skočila pred Hajduka odn. Gradjanskega iz Skoplja.

Prihodno nedeljo ligaških tekem ne bo, ker je termin rezerviran za podstavne prireditve. V območju LNP se bo ta dan začelo novo razpisano pokalno tekmovanje. Prihodnja ligaška nedelja bo 24. t. m., ko čaka med drugim Ljubljano naporna ter tudi težavna pot v carsko Skopje.

Do tedaj pa je slika prvenstvene tabele naslednja:

BSK	6	6	0	0	18:4	12
Jugoslavija	6	5	0	1	14:7	10
Hašk	6	4	1	1	13:9	9
Gradjanski (Z)	6	4	0	2	18:6	8
Bask	6	3	1	2	10:8	7
Hajduk	6	2	2	2	11:7	6
Jedinstvo	6	3	0	3	13:14	6
Gradjanski (S)	6	2	1	3	9:15	5
Slavija (S)	6	1	2	3	9:13	4
Ljubljana	6	1	1	4	4:15	3
Slavija (V)	6	0	1	5	9:16	1
Sparta	6	0	1	5	3:17	1

V naslednjem naša poročila:

Ljubljana : Slavija (S) 0 : 0

Po že skoraj predolgem presledku smo naposled le dočakali ligaško tekmo v Ljubljani. Bila je sicer na sporedu pod zelo nerodnimi avspicijami, saj še nismo pozabili na poslednje, ne pretirano častne rezultate našega moštva, ki jih je prineslo zadnje nedelje »iz tujine« domov. Zato pričakovanja niti niso bila toliko optimistična, dasi so na tistem skoraj vsi pričakovali gotov uspeh. Ni bilo mnogo potrebno in ta uspeh bi bil pod streho, toda

manjkalo je poslednje odločnosti

tiste poslednje poteze, ki bi v poslednjem trenutku zlo situacijo pretvorila v pozitivni uspeh, v sodnikov žvižg z zopetnim začetkom s sredine. Mnogo so k polovičnemu neuspehu pripomogli nekateri igralci, ki po sedanjih formi ne sodijo v ligaško moštvo, nekaj občinstvo, ki ubija igralce, nekaj pa tudi že prisiljena smola, ki včasih sede moštvo za vrat in mu ne da naprej.

Akterji so nastopili v postavah: Ljubljana: Pogacnik; Ceglar, Bertonec; Sočan, Pupo, Bencelj; Janežič, Serce, Gomezelj, Vovk, Jež.

Slavija: Kretulović; Zagorac, Pavlič; Marjanović, Djurović, Presinger; Vidović, Šalipur, Rajlić, Lehr, Petrović.

Tokrat je Slavija nastopila v kompletni postavi. Igral je vodjo napada znani Rajlić, ki ga je dolgo nismo videli na ljubljanskem terenu. Tudi sicer so bile vse vrste v prvi postavi. Moštvo

ni zaigralo prvorazrednega nogometa

dalo je poštenovalno igro z močnim startom in s prilično dozo robotosti, ko si jo dovoljevali zlasti v ozadju. Ni bilo treba, da je šlo moštvo s točko domov; Sarajevčani bodo točko gotovo knjižili kot svoj uspeh. Po tem, kar so pokazali in kar so predvsem ustvarili pred nasprotnikovim golom, bi bilo že pravo čudo, če bi bili sploh zabeležili zgoditek. Pred golom so imeli vseh 90 minutah menda eno samo čisto priliko, vse premalo, da bi iz te edine prilike izšel uspeh. Bili pa so toliko zanesljivejši v obrambi, v kateri se je zlasti odlikoval vratar z uspešnim posegom v dogodke. Nekaj žog je obvladal že v takem stilu, ki ga stavlja v prvo vrsto naših vratarjev. Zagorac je imel slab začetek, do polčasa se ni mogel prav razviti, proti koncu je začel v svojo staro formo. Njegov drug Pavlič je postregel s pretirano robotostjo, delal pa je zanesljivo in je skupaj z Zagorcem in Kretulovićem tvoril zelo dobro obrambo, preko katere je bilo težko priti. Znatno plus so imeli goltje v srednji vrsti, v kateri je srednji krilec gotovo nekoliko zaostajal za ljubljanskim, zato sta pa bila oba stranska za razred boljše od ljubljanskih. Zanesljivejša in točnejša igra Slavijine srednje vrste je moštvo obvarovala sicer sigurnega poraza. V napadu so bili predvsem »garači«. Vsi so igrali na Rajlića, ki se je na moč trudil, da bi prišel do čistega strela. Ni mu uspelo niti enkrat, tako dobro ga je držala ljubljanska obramba. V drugem delu igre je moštvo popustilo. Najbrže ni bilo kos vzdržljivosti Ljubljancem, pa so se potegnili v obrambo. Zadnje pol ure se je igralo skoro na en gol in so Sarajevčani izkoristili vsako priliko, da so igro nekoliko zavlekli.

Ljubljana pod drobnogledom

Belo-zeleni ali danes »beli« bi bili napravili z vsaj tesno zmago svojim pristajam mnogo veselja. Začeli so dobro in skoro 20 minut so narekovali tok dogodkov na igrišču. Z globokim W-sistemom in nizko igro po tleh so povsem blokirali nasprotnika, ki se ni vrgel s svojega polnega starta na tehtnico. Potem se je ugriznil in enotnost moštva začela počasi rušiti in je bila pred koncem polčasa toliko neuglašenost med posameznimi vrstami, da ni moglo moštvo odločiti nasprotnikovemu pritisku in se je moralo krepko braniti. Največja nesreča sta bila oba stranska krilca. Sočan je s svojo vrtoglavo igro ustvarjal nemožne situacije, a napad ni oddal skoro

nobene oporne žoge. Do istega rezultata je prihajal Bencelj s svojo malomarnostjo. V prvem polčasu je bil Pupo odličen, ali njega je bilo premalo za vso srednjo vrsto. Proti koncu igre je malo popustil, najbrže ni vzdržal. Obramba je delala dobro in s temperamento. Ceglar se bo gotovo razvil v zanesljivo oporo moštva. Stane je zaigral v svojem stilu malo zmeden včasih, pa vendar, vsaj tokrat, brez nesreče za lasten gol. Pogacnik je imel vsega dve, tri posredovanja, ki se jih je znebil uspešno. Svojevrsno poglavje je bil napad. Krili sta igrali, kolikor se ju je zapolnilo, koristno. Tako Jež, ki je v polju dobro zamenjal Erberja, le pred golom ni nima enake odločnosti, kakor Janežič, ki ni padel pod svojo običajno formo, oba sta poslala precej lepih stvari pred Kretulovićev gol. Bila je velika pogrška, da je ostajala med napadom in med srednjo vrsto vedno velika vrzel, ki je onemogočala, da bi se sproti popravile parade nasprotnikove obrambe. Tak sistem igre, kot ga goji Ljubljana, zahteva igralce kakovosti in sposobnosti, kot jih ima Serce in do gotove mere Vovk. Seveda je stvar občinstva, da ocenjuje igro vsakega igralca, priporočljivo bi pa bilo, da igralcev ne ubija, kot je ubil prav Serceja. Ta je začel prav dobro in je pametno gradil, bodisi da je pošiljal Janežiču krasne predločke, bodisi da je uspešno prenašal. Po prenehanem vpitju je kot začetnik moral izgubiti glavo in — pregled. Rezultat je bila njegova zmešanost, iz katere si ni vedel pomagati. Gomezelj in Vovk sta igrala dobro in slabo, kakor je naneslo in kakor so jima drugi dali, oba sta mlada, oba sta pokazala neko znanje, oba sta bili bodočnosti.

Moštvo je bilo potrebno že enkrat pomladiti, zaenkrat se še niso pokazali pravi uspehi, prepuštili pa je treba bodočnosti, da bodo mlade sile nadaljevale tam, kjer so ugasle zvezde prenehale.

Kaj se je godilo do 0 : 0

Igra je bila v prvem polčasu pohlevna in mlačna. Igralo se je fair in z obeh strani brez pravega poleta. Že v 3. min. je ustvaril Jež Gomezelju prav lepo priliko, ob malo večji naglici in gibčnosti bi bil utegnil s prvi dosegi prvi zgoditek. Bil je prekratek! Tja do 25. min. so belo-zeleni nekoliko pritiskali, toda brez vidnega uspeha. Goltje so potem pritegnili vso pobudo nase — z istim rezultatom.

Drugi polčas je začel z bolj poudarjenim temperamentom. Kakor da bi se moštvi spomnili, da je le treba zaigrati na uspeh. Sprva so bili Sarajevčani še močno pri stvari in so z vso silo pritiskali. Pa se je počasi njihov polet unesel, začeli so vidoma popuščati in od 20. min. dalje se je situacija prenesla pred kazenski prostor Sarajevčanov. Nekaj idealnih prilik je bilo za ljubljanski napad, toda napadalec niso znali poriniti niti v prazen cilj. Proti koncu je prišlo do robotih obračunavanj, v katerih se je zlasti odlikovala sarajevska obramba, toda sodnik je kmalu postal zopet gospodar situacije. Dvojni med ljubljanskim napadom in sarajevsko obrambo je slednja odločila v svoj prid in tako je ostala bitka z 0 : 0 remis.

Tekmo je sodil Beograjecan g. Vasa Stefanović objektivno in dobro.

Bask : Gradjanski (S) 6 : 2 (2 : 0)

Beograd, 9. oktobra. Na igrišču Jugoslavije, kjer se je zbralo okrog 5000 gledalcev, sta bili danes odigrani dve prvenstveni tekmi, in sicer med Baskom in Gradjanskim iz Skoplja ter BSK in zemunsko Sparto. V prvi tekmi je Bask visoko zmagal. V 10. min. je Bask po Cabricu zabil prvi gol, isti igralec je v 30. min. zvišal na 2:0. V drugem polčasu je Tomašević že v 2. min. zvišal na 3:0, v 16. min. pa je iz prostega strela isti postavil na 4:0. V 19. min. je Lah nadmošno streljal in povišal na 5:0, v 22. min. se je pa levo krilo Sarić sam prebil in zvišal na 6:0. Že se je zdelo, da bo doživel Gradjanski katastrofo, toda v 24. min. je Čemerikić zvišal na 6:1 in v 29. min. isti na 6:2. Do konca je imel Gradjanski še dve lepi šansi, ki ju pa ni izrabil.

Bask je zaslužen zmagal, bil je boljše moštvo, zlasti nevaren je bil napad s Cabricem. Krilska vrsta ni bila na visku. Gradjanski ni pokazal posebne igre. Sodil je g. Tončić iz Novega Sada slabo.

BSK : Sparta 4 : 0 (1 : 0)

BSK je bil v prvem polčasu nekoliko boljši, vendar se je Sparta krepko branila. V 40. min. je Glišović zabil prvi gol in s tem rezultatom sta šli moštvi na odmor. V drugem delu igre je BSK izvedel odlično igro in že v 10. min. je Božović zvišal na 2:0. V 22. min. je vratar Sparte Smiljanjić žogo prekratko odbil in že je Glišović zapodil v mrežo, da je bilo 3:0 za BSK. Še v isti minuti je Božović iz naglega prodora z ostrim voley strelom povišal na 4:0 in s tem postavil končni rezultat. BSK je ostal do konca v premoči.

Sodil je g. Ninković iz Splita.

Gradjanski (Z) : Hajduk 1 : 0 (1 : 0)

Split, 9. oktobra. Za današnje tekmo med zagrebškim Gradjanskim in Hajdukom je vladalo v Splitu ogromno zanimanje; gledalci so prišli od blizu in daleč, tako da se jih je na Hajdukovem igrišču zbralo okrog 5000. Gradjanski je bil sprejet zelo priščno, še bolj pa domačini, ki so morali nastopiti brez blesiranega Marušića, ki ga je uspešno zamenjal Požega. Tekma sama pa ni bila podobna prvenstveni, temveč bolj prijateljski; bila je mlačna in igralo se je precej fair. Izvrstno je bilo danes desno krilo Gradjanskega šipoš, ki ga nista mogla zadržati ne Bakotić ne Matošić. Hajduk je imel v prvem polčasu več od igre, toda Gradjanski je bil tehnično boljše moštvo, ki se je odlikovalo tudi z boljšo skupno igro. V 15. min. je šipoš pobegnil po krilu in centrali. Čulič je sicer dosegel žogo, na splošno presenečenje pa mu je ušla v mrežo. Hajduk je napel vse sile, da bi izenačil, toda Glaser in branilec Brozović sta bila nenadkriljiva. Prav tako se tudi Hajdukov napad ni mogel prebiti skozi odlično krilsko vrsto Gradjanskega, kjer sta bila izvrstna Jazbinšek in Kokotović. Hügl je bil blesiran že od začetka, vendar je vztrajal do konca.

V drugem polčasu je Hajduk močno pri-

stavljal, toda Gradjanski je igral taktično pravilno in se je deloma umaknil v obrambo, le sem in tja je uprizarjal nevarne napade, zlasti po šipošu. Rezultat je ostal do konca nespremenjen. Pri Gradjanskem je razen že omenjenih ugajal še Lešnik v napadu, dočim je pri Hajduku zadovoljilo vse moštvo razen napada, kjer sta bili alabazisti obe zvezdi Kragić in Lemešić. Najboljši mož na polju je bil srednji krilec Rafael.

Tekmo je sodil g. Scorzoni iz Bologne.

Jedinstvo : Hašk 5 : 1 (3 : 0)

Zagreb, 9. oktobra. Državni prvak Hašk je danes na lastnem igrišču in pred lastno publiko, ki se je zbralo okrog 3000, doživel katastrofo. Jedinstvo, ki mu nihče ni prisodil zmage, najmanj pa tako visoke, ga je odpravilo s 5 : 1. Beograjčani so že takoj v začetku presenetili Haška. Simić je nenadno streljal in še predno se je presenečeni Zmaza znešel, je žoga že ticala v mreži. Isti igralec je kmalu nato drugič potresel Haškovo mrežo, a v 35. min. je Mastelo iz prevzetega prostega strela povišal na 3 : 0. To je vzbudilo pri zagrebški publiko ogromno presenečenje. Hašk, vidno depimiran, se nikakor ni znašel in Jedinstvo je imelo do konca prvega polčasa še več prilik, da jih izkoristi. V drugem polčasu je v 30. min. Simić zvišal na 4 : 0, dočim je v 36. min. Medarić uspešno, da je zabil edini in častni gol za Haška, a kmalu nato je desno krilo Mastelo zvišalo na 5 : 1.

Pri Hašku je odpovedalo vse moštvo, šibka je bila zlasti obramba, še slabša krilska vrsta, najslabši pa napad, ki vseh 90 minut, razen enega strela ni spravil strela na gol. Jedinstvo je igralo sveže in s poletom in razmeroma dobro, kar mu je omogočilo izredno nerazpoloženi nasprotnik. Sodil je g. Rakić iz Sarajeva.

Jugoslavija : Slavija (V) 4 : 3 (3 : 1)

Varaždin, 9. oktobra. Pred 1500 gledalci sta se v Varaždinu srečali beograjska Jugoslavija in domača Slavija. Domačini so že v začetku presenetili. Po prostem strelu zaradi roke je Bradaska zabil efektan gol. V napadu z druge strani je desno krilo Jugoslavije Rakar lepo predložil Aci Petroviću, ki je z oksfordom izenačil. Tega gola je bil kriv vratar. Kmalu nato je Rakar streljal vrtarju v roke, žoga se je odbila in prišel je Petrović, ki je zabil drugi gol za Jugoslavijo. Zatem je nastala gneča pred vrati Slavije iz katere je Savić zabil tretji gol. V drugem polčasu je Slavija precej krepko pritiskala in Pavetić se je posrečilo, da je takoj v začetku znižal na 3 : 2. Zatem je Rakar spet zabil za Jugoslavijo četrti gol, a še v isti minuti je Solerti na lep pas Pavetića znižal na 4 : 3 in s tem postavil končni rezultat. Jugoslavija je bila v premoči v prvem polčasu, v drugem pa je bila Slavija boljše, vendar se je njen napad preveč igralkal in jo tako spravil ob zmago.

Sodil je g. Čamerik iz Ljubljane.

Trije remisi in le ena zmaga

so bili izkupiček včerajšnjih prvorazrednih tekem za prvenstvo LNP

Ljubljana, 9. oktobra.

Razen »velikih« so danes igrali za točke tudi »maliki«, torej klubi iz podstavčnih razredov v območju LNP. Sporeda ni bilo mogoče izvesti v celoti, ker na Jesenicah in v Mariboru moštva niso smela na igrišče.

Glavni dogodki so se odigrali v I. razredu ljubljanske skupine, kjer so bile vsega tri tekme, in sicer dve v Ljubljani in ena v Kranju. Razen v Kranju, kjer je zmagala Reka, so vsi nasprotniki podelili točke; vrstni red v tabeli je ostal na vrhu nespremenjen (Hermes), naslednji mesti za njim pa sta zasedla Reka in Kranj.

Četrta podstavčna tekma je bila v celjski skupini med Jugoslavijo in Amaterjem, ki se je tudi končala remis. Današnja nasprotnika sta bila že dozdaj na koncu tabele, pa se vrstni red zaradi tega tudi zdaj ni spremenil.

Pregled po tabelah bomo objavili v redni izdaji »Jutra«.

Ljubljanska skupina

Mars : Kovinar 3 : 3 (1 : 1)

Na igrišču za Kolinsko tvornico je ono običajno gledališče okoli 200 ljudi doživelo malo presenečenje. Seveda je ves poljski nogometni svet pričakoval, da bo njegovo moštvo Jeseničanov neslo za dopoldansko malico in da jih bo še premalo. Toda kovinarji z Jesenic so se zarekili, da bodo prej ali slej prišli do svoje prve točke in so naleteli na Marsovece, ki so se dali pogovoriti tudi za tako stvar. Z nekoliko kislimi, obrazmi sicer, saj so imeli partijo s 3:1 že na varnem, pa je le še prišlo tudi do 3:3.

Marsoveci so v začetku zagospodarili na igrišču, kar je trajalo okoli četrt ure. Potem pa je njihove premoči bilo čedalje manj in se je igra vse bolj odpirala. V vodstvo so prišli Marsoveci po najmlajšem iz rodu Trčkov; ko so imeli pod streho že to vodstvo 1:0, jih je njihov vratar Pavlica obvaroval pred izenačenjem, s tem da je držal nerodno streljano enajstko. Nekaj pred koncem polčasa je potem levo krilo Jeseničanov z regularnim golom le dosegel prvi remis.

Po odmoru je »starina« Doberlet postavil na 2:1. Tedaj so bili Poljanci zopet v terenski premoči in je imel Doberlet celo priliko, da bi iz enajstke povišal. Pa se je nekako revanširal in zastreljal žogo s kazenske točke. Mlajši Drobež je nato postavil na 3:1 in so rekli Poljanci, da imajo sedaj obne piki na varnem. Njihova obramba je močno popustila, moštvo se je precej zrušilo in po zaslugi njegove obrambe, deloma seveda tudi po zaslugi prodornosti, nasprotnikovega napada je prišlo po vrsti do 3:2 in naposled do 3:3. Prvemu zgoditku je kumoval jeseniški srednji napadalec, drugemu pa desna zvezza.

Marsoveci so zaigrali gotovo nekoliko preveč lahkomišelnost. Obnesla se jim je napadalna vrsta, šibko pa je bilo vse ozadje od srednje vrste nazaj. Jeseničani

so imeli dobrega čuvarja svojega svetišča, vidno vlogo pa so igrali še desni branilec ter srednji napadalec in levo krilo. Sodil je dobro g. Erlich.

Jadran : Hermes 2 : 2 (1 : 1)

Trnovo je bilo prizorišče drugega prvorazrednega remisa. Že po starodavnem slovesu bi bil marsikdo prisodil šiskarjem nekoliko več verjetnosti za zmago kot Trnovčanom. Razen tega si je Jadran privoščil v zadnjih časih nekaj prav nerodnih rezultatov. Toda vsaka taka prognoza je morala kloniti pred realnostjo enakovrednih nasprotnikov, ki se je slednjič pokazala tudi v rezultatu. Nobeni se ne morejo pritoževati, da jim je bila kriva zla usoda. Obe moštvi sta dobili kar sta si priborili, kar sta zaslužili.

Hermesčani so napravili svoj običajni uvod: za četrt ure so se na terenu uveljavili in zaigrali, prvo violino. Toda zgodilo se je, da so ostali v tem »svojem« delu igre za korak za svojim nasprotnikom. Desno trnovsko krilo Marj je prodrlo in iz njegovega centra je Fajon postavil Trnovčane v vodstvo. Kmalu se je igra odprla, obe obrambi sta delali skoro brez napak in tako je že skoro kazalo, da bo Jadran ohranil do odmore svoj tako izmenada pridobiveni naskok. Pa je tik pred koncem zagrešil trnovski vratar nerodnost: Cirmanov strel bi bil moral odbiti, pa bi bil brez nesreče: tako pa je žoga samo opazila in se je znašla v mreži.

Zopet so Hermesčani uvedli igro s »svojo« četrtjo in tedaj je bilo Jadranu nalo na igrišču. Cirman je zopet zabil v mrežo ter pritegnil vodstvo na svoje moštvo. Po tem začetku so igro odprli in je začela potekati v vedno izrazitejši premoči Trnovčanov, tako da so proti koncu že imeli vsi reč že kar sam; v rokah. Vidni so bili v tem delu igre predvsem: Marj

Lahkoatletski duoboj v Zagrebu

Concordia je zmagala nad Celjani

Včeraj je reprezentanca Celja gostovala na revanžnem mitingu proti Concordiji in izgubila s 54 : 49 točkam — Kotnik je v teku na 3000 m s časom 8:55.4 postavil nov državni rekord

Zagreb, 9. oktobra.

Na igrišču Concordije je bil danes lahkoatletski duoboj med Concordijo in reprezentanco Celja, ki ga je Concordija s 54 : 49 točkam odločila v svojo korist in se tako revanžirala za lanski poraz v Celju s 54 : 50 točkam. Rezultat bi bil lahko obraten, če bi bili Celjani nastopili tudi z Gorškom, ki pa je v Dalmaciji.

Tehnični rezultati so bili naslednji:

800 m: 1. Kotnik (C) 2:05.8, 2. Sindelar (C) 2:06.9, 3. Šoštar (C) 2:10.7, 4. Zoraga (C) 2:13.

Met križ: 1. Kovačević (C) 14.20, 2. dr. Narančič (C) 13.81, 3. inž. Marek (C) 10.83, 4. Stavbe (C) 9.82.

Tek 100 m: 1. Augustin (C) 11.6, 2. Pleteršek (C) 11.7, 3. Hanžeković (C) 12, 4. Urbančič (C) 12.

Skok v višino: 1. Martini (C) 180, 2. inž. Marek (C) 170, 3. Fulgosi (C) 165, 4. Stirmac (C) 155.

na desnem krilu, potem Fajon v zvezli, pa Januš v krilih in v obrambi Kiselj. Sredi polčasa je Marj iz lepe kombinacije postavil dokončni rezultat 2:2, ki bi se bil dal sicer z obeh strani še spremeniti, ker je bilo pred obema goloma še nekaj prilik, toda je skoraj bolj po pravici, da je ostalo pri tem.

V moštvi šiskarjev je igral Živček branilca prav dobro, zanesljiv je bil Oblak v vratih. Boge me je srednjega krilca igral zadovoljivo, na desnem krilu je bilo videti Uhanovo koristno igro. Dobra napadalec sta bila Cirman in Goršič.

Sodil je g. Vrhovnik objektivno.

Reka : Kranj 3 : 1 (3 : 1)

Kranj, 9. oktobra. Reka je morala danes na vroča kranjska tla, od koder se je vrnila zmagovita. S tem so Rečani potrdili tradicijo, saj doslej v Kranju niso izgubili še niti ene tekme. Nepodorna in nemogoča igra kranjskega napada je prinesla dve zgodocni točki. Rečani niso pokazali posebne igre, bili pa so boljše povezani, odločnejši in v startu boljši. V vodstvo je prišel Kranj v 12. min., po enajstmetrovki. To je bilo pa tudi vse! Že pet minut nato je desno krilo s krasnim strelom izenačilo. V 25. min. je Kolkaj dosegel vodstvo za Rečane, v 35. min. je pa Slanina zvišal na 3:1 in s tem postavil tudi končni rezultat.

V prvem polčasu je bila premoč Reke vidno opazna, dočim Kranj zaradi izredno slabe igre ni mogel preko nasprotnice krilske vrste in obrambe. V drugem polčasu se je Reka omejila na čuvanje rezultata in tako je Kranj dobil terensko premoč. Toda sterilnost napada ni mogla spremeniti rezultata. Pri Reki je bila najboljše ožja obramba. Unterreiter kot srednji krilec in Slanina v napadu. Pri Kranju je zadovoljila samo obramba, pa še ta se ni čisto razumela. Kranj je nastopil brez treh svojih najboljših igralcev.

Sodil je dobro g. Mrdjen.

V predtekmi je Kranj B porazil Savi-

co s 5:3.

Celjska skupina

Jugoslavija : Amater 0 : 0

Celje, 9. oktobra. Gostje iz Trbovelj so v tehničnem pogledu prekašali Jugoslavijo, bili pa so predvsem tudi bolj poštenovalni. Njihov napad pa je bil premalo povezan in tudi ni imel zanesljivih strelcev. Jugoslavija je imela v tem delu moštva bolj solidne moči, pa ni pokazala pravega kombinatorskega znanja. Najboljši del obeh moštev sta bili obe obrambi.

V prvih 20 minutah je bila igra izenačena, potem pa je imel Amater do odmore nekaj več od igre. Kljub številnim akcijam z obeh strani pa žoga ni šla v mrežo. Po odmoru sta se obe moštvi, spet izravnali in igra je postala bolj živahna. Oba napada pa sta se ves čas zamažala, da bi spravila žogo med drogeve.

Tekmo je sodil g. Skalar iz Ljubljane točno in objektivno.

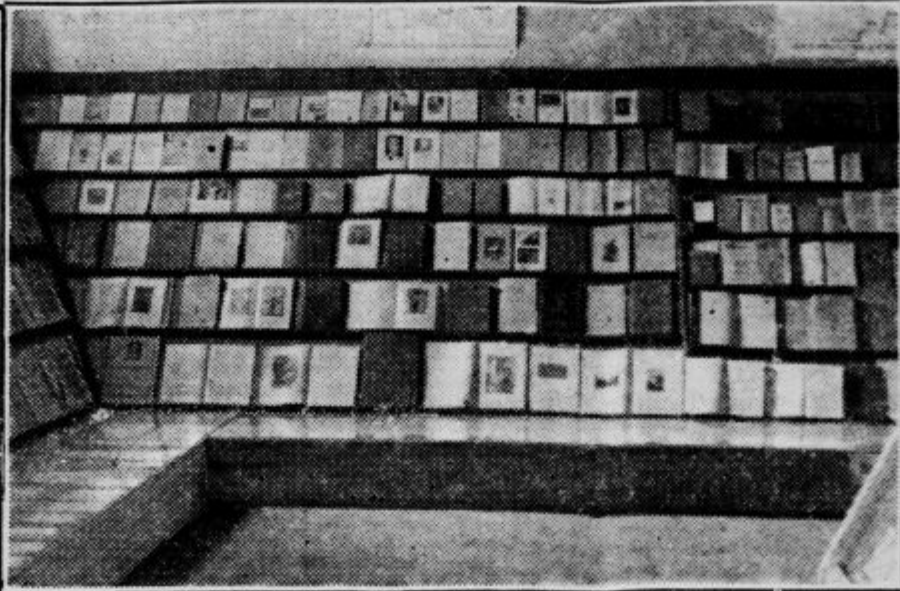
V predtekmi je mladina Jugoslavije igrala z mladino Atletikov neodločeno 3:3 (2:1), tudi za prvenstvo.

Ostalo prvenstvo

LJUBLJANA: II. RAZRED: Grafika : Adria 3 : 0 p. f., Slavija : Moste 3 : 1. JUNIORSKO PRVENSTVO: Ljubljana : Moste 7 : 0, Svoboda : Korotan 3 : 0. Reka : Hermes 2 : 2, Mars

Dva razveseljiva kulturna uspeha

Rekorden obisk na razstavi slovenske knjige — Uspešen zaključek Kalinove razstave

Pogled na del velike razstave — Desno: Oddelek knjig za umetnost in zgodovino po svoji obsežnosti dokazuje, da smo tudi o teh vedah izdali veliko število knjig in revij

Ljubljana, 9. oktobra. Glede obiska razstave slovenske knjige v teh 20 letih svobode in pa kolektivne razstave akad. kiparja Borisa Kalina, bi lahko rekli, da so Ljubljančani v resnici kulturni ljudje, ki imajo nekaj smisla za umetnost in duha. V dvorano Trgovskega doma je bil vse te dni in tudi danes tolikšen naval, da gledalec, ki bi se hotel posvetiti malo globljemu, intenzivnejšemu študiju razstavljenega gradiva, kar ni mogel priti na svoj račun. Vse kaže, bo treba razstavo podaljšati, da bodo mogli blizu tudi številni ljubitelji, ki jih je gneča doslej odvrnila. Ob tako hrupnem uspehu te prve

zgodovinske razstave bi si iskren spoštovalec naše literarne tvorbe želel samo, da bi se v enaki meri, kakor se je pri tej priliki na zunan manifestiralo zanimanje za naše slovo, poglabili in poživali tudi notranji odnosi med knjigo, pisateljem in občinstvom. V Jakopičevem paviljonu je akad. kipar Boris Kalin danes zaključil kolektivno razstavo, ki je bila prav tako deležna obiska, kakršnega še ni doživela domača likovna prireditev pri nas. V teh dneh je obiskalo paviljon blizu 2000 ljudi, od tega okrog 1200 posameznih ljubiteljev umetnosti, ostalo pa šolska mladina, ki je prišla pod vodstvom svojih profesorjev.

Tolikšnega odziva smo lahko veseli predvsem zavoljo tega, ker so umetniške prireditve že same po sebi zvezane z velikimi gmočnimi stroški, da ne računamo ogromnih investicij v delu in materialu, ki jih mora umetnik v svojo razstavo zaloziti. Pri tako velikem obisku bi človek sicer pričakoval, da se bo — zlasti ob tako veliki in mnogovrstni izbiri del — oglasilo nekaj več kupcev, a čas tudi po razstavi še ni zamujen. Ko akad. kiparju Borisu Kalinu čestitamo k njegovemu uspehu, hkratu iskreno želimo, da bi njegov zgled dal nekaj žive pobude vsem našim kiparjem in slikarjem.

Ljubljanska policija ima opravka z zagnanim tihotapcem saharina in denarja

Ljubljana, 9. oktobra. V splošnem so imeli na kriminalnem oddelku današnje nedelje le malo opravka, a poleg manjših, običajnih primerov, kakršne prinaša skoraj vsak weekend, jim je dala največ posla afera Antona Kosmača alias Franceta Hlebarja, ki je bil že v četrtek okrog polnoči aretiran na Bleiweisovi cesti. Njegova prigoda je zelo zanimiva, da je kriminalni oddelk ne bi mogel še izlepa razvozlati. Vsekar gre za tihotapstvo saharina ali tihotapstvo valut. Službujoči stražnik je v četrtek malo pred polnočjo ustavil na cesti sumljivega moža, ki je imel na kolesu staro evidenčno tablico. Ko ga je vprašal, od kod in kako, se je izkazalo, da je brez dokumentov. Povabil ga je na stražnico, a ko so ga preiskali, so prišli do presenetljive najdbe: kilogram saharina za srajco in po žepih, v listnici pa nekaj nad 6.000 din. Na vprašanje, od kod mu prepovedano blago in denar, ni vedel dati pravega odgovora, a ni vedel niti navesti vsote, ki jo je nosil s seboj. Povprašan po osebnih podatkih, se je predstavil kot 42letni brezposelni delavec Anton Kosmač iz Vaš pri Medvodah. Nato pa je pripovedoval zgodbo, kakršno morajo na policiji ob podobnih primerih poslušati stokrat in stokrat. Dne 30. septembra popoldne, da je pred Zorčevim gostilno v Kranju od nekoga, ki ga pozna, a o katerem ne ve, da je iz Trčiča doma in mu je Ivan ime, kupil 10 kg saharina za 4.500 din. V četrtek zvečer je nato imel na Brezovici sestanek z nekim Francetom iz Logatca, ki mu je oddal 5 kg blaga za 5000 din. S tem Logatčanom se je bil že pred kakšnimi 14 dnevi srečal v Ljubljani, da sta se domenila za kupčijo in sestanek.

Na policiji njegovi pripovedi niso verjeli, zlasti še, ker se je izprva izgovarjal, da je denar dobil od nekoga Franceta Dolinarja v Vašah. Posebno pozornost pa je vzbudila evidenčna tablica na kolesu, ki nosi številko 2-152.216-16. Policija je s povpraševanjem pri pristojnih uradih kmalu ugotovila, da je to številko nosila evidenčna tablica kolesa, ki ga je bil svoj čas prijavil pri sreskem načelstvu za ljubljansko okolico Miha Anžič iz Matene v izjanski občini. Ko je Kosmač opazil, da bo ta nesrečna tablica pomagala razkinkati njegovo identiteto, je na lepem popolnoma spremenil svoje navedbe. Dejal je, da se v resnici piše Franc Hlebar, da je rojen leta 1895., delavec brez posla, poročen, pristojen v Trboje pri Smledniku, a da že 10 let biva v neki vasi pri St. Vidu ob Glini na Koroskem. Od tam je v četrtek prišel čez Ljubelj v Jugoslavijo, da po naročilu trgovskega zastopnika Josipa Kende, ki biva na Beljaški cesti 72 v Celovcu, nakupi nekaj nemških mark, ki se pod roko dobe pri nas mnogo pod tečajem. Kenda mu je tudi izročil 6.200 din v naši valuti. Preko Trčiča je prišel v Kranj in tu je na trgu vprašal nekoga, kje bi se marke dobile za ugoden kup. Ta mu je povedal, da bo v Kranju težko kaj, a da ji hbo v Ljubljani najbrž izalaha dobil. Ko sta se že zapletla v pomenek, mu je mož ponudil na prodaj kilogram saharina, ki so ga pozneje našli pri njem, za 450 din. S kolesom se je peljal do Ljubljane, kamor je prišel okrog 18. Blizu mitnice na Trčiči cesti je poizvedoval, kje bi lahko dobro opravil oboje, prodajo saharina in nakup nemških mark. A vse prizadevanje je bilo zaman. Ko se je s kolesom vračal po Bleiweisovi cesti, je bil aretiran.

Drobci ameriškega humorja

SKRIVNOSTEN NAPIS.

Na vrata obrednice neke cerkvene gimnazije je napisal dijak citat iz svetega pisma: Jezus Sirah, kapit. 31, vrsta 13. Gimnazijski predstojnik je bil radoveden, kaj pomeni označba in je hitro poiskal označeno mesto v svetem pismu. Z dolgim nosom jebral: »In ne smete biti prepričani, da se tukaj do sitega najeste.«

RAČUNSKA UGANKA.

Dva Američana se vozita čez prerijsko v vlažni pacifične železnice. Po prerijski dirži velika čreda bivolo. Vsi potniki se prerokajo o številu bivolo. Čez trenutek reče Američan sopotniku: »Tri sto šestdeset in osem.« — »Kako ste pa to dognali?« — »Čisto enostavno. Preštel sem jim noge in sem potem do delil s štirimi.«

PRIPovedKA STRICA TOMA.

»Well, ko sem bil mlad, sem tudi nekoč peš opravljal 40 km dolgo pot. Takrat sem šel v Kolorado okoličnat tustega nesramnega šerifa (sodnika) Tranchota.«

»In nazaj, striček, si šel spet peš?«

»Ne, ne, nazaj me je pripeljal avtomobil reševalne postaje.«

DVA OPTIMISTA.

V celici moške kaznilnice sedita dva kaznenca. Prvega aprila reče prvi drugemu: »Zdajle bi potrebovala basovske note.«

»Ne čukaj, kaj bi z njimi počela?« — »Ih, imela bi basovski ključ in bi z njim lahko celico odprla.«

ZGODILO SE JE L. 1938.

Sodnik: Revizija vašega procesa je pokazala, da ste bili, g. Anton Žalost, po nedolžnem obsojeni. Kakor hitro povrnete stroške za prehrano in stanovanje, ki ste jo po krivici prejeli celih osem let, lahko kaznilnico takoj zapustite!

POGODBA NA VELIKO.

Ameriški založnik All je sklenil s pisateljem detektivskih romanov Smithom pogodbo za roman s 120 nadaljevanji za svoj

list »Texas Herald«. Dogovorila sta se za nagrado 5 dolarjev za vsakega mrtveca. Do petdesetega nadaljevanja se je posrečilo pisatelju spraviti s sveta že sto ljudi in petdeseto nadaljevanje je zaključil stavek: »Veracruz« je bila s svojimi dva tisoč potniki gotovo največja ladja sveta. — »Ko je založnik to prebral, je postal pisatelju brzojavko: »Smith, če pustite v dva in petdesetem nadaljevanju ladjo potopiti, dam za vse mrtvice samo dvesto dolarjev!«

IZ SOLE.

»Reci mi, Cvetko, če stane srečka razredne loterije 400 din, koliko stane četrtinka?«

Cvetko: »Gospod učitelj, to zavisi od tega, kakšno vino naročiva.«

POMOTA.

Pozna noč. Gasilci trobijo. Sara se zbudi in reče Izaku: »Izak, oni trobijo.«

Izak odvrne užaljeno: Od kdaj me pa onikaš, Sara?«

CITAT IZ ROMANA.

»Muha je hermafrodit — nadleguje gospode in gospe.« V Ljubljani 25. IV. 38.

NASVETI ZA VSAKEGA.

V. v. S.: Kaj naj storite? Če je vaš stari oče padel pred tedni z okna na cesto in še sedaj ne kaže znakov življenja, potem je že čas, da pokličete zdravnika. Seveda, časih tudi dieta mnogo pomaga.

Z. v. L.: Venera. Neradi vam kazimo razpoloženje, toda vaše mere se od Venerinih mer mnogo razlikujejo. Glavna razlika je okoli pasa, kjer, kakor pišete, merite 179 cm. Pa tudi po teži je razlika velika, saj tehtate 136 kg. So pa seveda še mnogo težje žene.

P. v. I.: Dosmrtna ječa. Kazen dosmrtnosti je se vam na pritožbo lahko spremenila v teden dni obveznega čitanja »katoliških« dnevnikov.

X. v. Z.: Ljudomil. Da imate srce na pravem mestu, najbolje dokažete, če si date napraviti rentgenovo sliko.

Zagonetko evidenčne številke je razložil tako, da je kolo njegovo in se je že s Koroskega pripeljal z njim. Mimogrede pa se je oglašil pri svojem svaku v Goricanah, kjer je za omaro v kuhinji našel tablico, ki jo je bil svak zadržal nekdo zavrgel. Moški, od katerega je dobil saharin, je po njegovem opisu okrog 35 let star, visoke, vitke postave, podolgovatega obraza, svetlih las in pristrizanih brkov, oblečen pa je bil v sivkasto obleko, črne nizke čevlje in sivkasti klobuk. Policija bo morala zdaj poiskati zveze z Medvodami, Smlednikom, St. Vidom ob Glini in Celovcem, da razbere resnico.

Smrt viteza Karagjorgjeve zvezde

Šoštanj, 9. oktobra. V zdravilišču Topolšice pri Šoštanju je umrl upokojeni brigadni general Pantelija Gjukić, vitez Karagjorgjeve zvezde z meči. General Gjukić je bil eden izmed najmarčkanjših mož v naši generaliteti, sloveč po svojih junaštvih in plemenitem rodoljubju.

Rodil se je 18. maja 1880 v Užicu kot sin uglednega trgovca. Doma je tudi študiral realko, vojno akademijo v Beogradu pa je zapustil 1899 kot podporočnik. Služboval je pri artiljeriji in je sodeloval pri obeh balkanskih vojnah kakor tudi v svetovni vihr in je bil večkrat ranjen, zlasti pa je trpel na umiku čez Albanijo. Priboril si je poleg Karagjorgjeve zvezde še celo vrsto domačih in tujih odlikovanj. Po vojni je bil na raznih važnih poveljniških mestih, tako tudi v Boki Kotorski. V generala je bil povzidan leta 1925. Lani je moral zaradi bolezni v pokoj. Žal je tudi pri nas zaman iskal leka. Pokopali so ga danes popoldne v Beogradu. Zapustil je mater, vdovo in šest hčerk.

V spanju si je z lovskim nožem prepral trebuh

Banja Luka, 9. oktobra. Iz vasi Anšova nedaleč od Prijedora poročajo o nenavadni tragediji. Kmet Peter Radojičić si je v spanju z velikim lovskim nožem razparal trebuh in je v največjih mukah izdihnil.

Peter je imel navado, da je vsak večer položil k postelji svoj lovski nož. Bil je bojazljiv in se je zlasti bal nočnega napada tatov ali razbojnikov. Usodno noč okrog 2. zjutraj se je iz njegove sobe začelo ječanje in vzdihovanje. Ko so hiteli pogledati, so bili domači priče groznega prizora.

Mario Parelli, silen hrust širokih prs in ramen, je imel mišičaste, velike roke, ki so grozile zmleti vse, kar jim je bilo na poti. Parelli je ljubil svojo moč in bil nanjo skoro tako ponosen kakor na svoj mehi in zvonič glas. Včasih je na odru, ko so iz njegovega blagoslovljenega tenorskega grla kipele topli glasovi, stiskal svojim soigralcem roke tako krepko, da so pozabili, kdaj naj vpadejo. V družbi je rad trl orehe. Pograbil jih je polno prgišče, potem jih je počasi stisnil s prsti in že je smehljaje ponudil svoji dami kup lupin in jedrc. Nekdo je baje ob zgodnji uri izpustil iz tlaka ulično svetilko. Mnogi sicer trde, da je to bajka, drugi pa pravijo, da Parelli ni izpustil svetilke, ampak plakatno soho. Najsiho tako ali tako, tudi za takega hrusta, kakršen je Parelli, se nam zdi to precej naporno delo.

Nekedaneje je stal Parelli na postajališču cestne železnice in čakal štiriinpetdesetko. Lilo je. Ljudje so se gnetli v vozovih in na postajališčih so brezobzirno stopali drugim na prste. Naposled je privozila štiriinpetdesetka. Parelli se je pretril skozi gnečo in stopil med kletvicami drugih na ploščad. Tam se je stisnil v kot. Voz je zanašal in potniki so se nagibali zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Parelli se je razkoračil in stal kakor skala. Časih se je kak sosed oprl nanj, toda na najbližnjem ovinku ga je spet zaneslo na drugo stran. Parelli je stal kakor skala. Nenadno je čutil, da se je nekdo dotak-

nat, so bili domači priče groznega prizora. Na postelji je ležal Peter, z nožem v globoko razparanem trebuhu. Peter je mogel le še izpovedati: »Sanjalo se mi je, da so me prijatelji prisilili, naj si zabodem lovski nož v trebuh.«

Kmalu nato je bil siromak rešen trpljenja.

Samo še danes si lahko ogledate globoko filmsko umetnino **VELIKE NOROSTI** Paula Wesely — Rudolf Forster Kino Matica 21-24 ob 16., 19. in 21.

Pravda zaradi mačke

To se je zgodilo v Angliji. Pred mirovnega sodnika v grofiji Chelset je bil poklican John Sampers, obtožen, da je ubil sosedu mačko. Kakor vemo, je puritanski sentimentalizem Angležev ustvaril mnogo posebnih zakonov — med njimi nekaj prav zelo ostrih — za varstvo živali. V našem primeru je bil sodnik strogo možak in je obsodil mačjega ubijalca na mesec dni strogega zapore, na povrnitev škode in sodnih stroškov.

Ko je bilo vse urejeno in obsodba smatrana za neovrgljivo, se mahoma oglašal Sampersov zagovornik in napade razsodbo kot nezakonito. Nastal je velik justični škandal. Zagovornik je hladnokrvno dejal: »Zelo obžalujem, a mi ne moremo sprejeti sodbe, ker jo smatramo za nezakonito. Resnica je pač, Vaša milost, da imamo zakone, ki strogo kaznujejo mučnice živali, toda za mačke je izjema. V letu 1000 je bil sprejet in objavljen kraljevi edikt, ki določa, da se oni, ki mačko namenoma ubije, kaznuje z globo enega penija. To globo sme sodnik povziti na dva penija, ako je bila mačka last — kraljeve hiše. Edikt ni bil nikoli prekinjen in je torej še vedno v veljavi. Moj klient more biti potemtakem obsojen na globo enega samega penija.« Strmeči sodnik je dejal, da bo zadevo premislil. In zgodilo se je naposled, da je zmagal advokat.

Ono, kar vzbuja pozornost moških,

je očarljiva barva obraza, ki kaže zdravje in mladostno svežost. Zato si izberejo pametne žene v pomoč Khasana rdečilo za usta in za obraz. Khasana rdečilo za usta in za obraz polepša in pomladi vaš obraz v par sekundah. Oboje je odporno zoper vreme, vodo in poljube. Za diskretno barvanje: Superb; za nekoliko živahnije učinek: Corail ali Carmin, za od sonca zagorelo lice: Khasana Soleil.

KHASANA

Jakoba Tratnika je roparski morilec zavratno umoril in vrgel v Savinjo

Celje, 9. oktobra. Celje in okolica že dolgo ne pomnita kakšnega težjega zločina, najmanj pa roparskega umora. Danes pa je tak zločin razburil vse prebivalstvo. Včeraj smo poročali, da je okrog 10. dopoldne prinesla Savinja od levškega mostu k mestni gramoznici v Medlogu moško truplo. Delavci, zaposleni v gramoznici, so spravili truplo na breg in obvestili policijo. Prišla sta mestni fizik dr. Podpečan in vodja kriminalnega oddelka mestne policije, nadzornik g. Zavec. V mrtvecu so spoznali 55letnega bivšega posestnika Jakoba Tratnika iz Osenca pri Celju. Tratnik je imel na glavi pet globokih ran in sicer prebito lobanjo ter rane tik nad čelom, na temenu, desno pod temenom in še 4 cm dolgo rano. Bil je bos in brez suknjice.

Tratnik je prodajal suho robo gospodinjstvom, hodil je od vasi do vasi oprtan s torbom. Med ljudmi je krožila govorica, da ima mož nekaj pod palcem. Njegove

poškodbe in pa dejstvo, da niso našli pri njem nobenega denarja, je takoj vzbudilo sum, da je najbrž postal žrtev zločina. Samomor bi bil skoraj izključen, v pošto bi prišel kvečjemu le nesrečen padelec. Zaradi tega so oblastva odredila raztelesenje trupa, ki je bilo danes opravljeno na okoliškem pokopališču.

Preiskava in obdukcija sta pokazali, da so imela oblastva prav in da je nesrečni Tratnik nedvomno postal žrtev zločina. Sodno-zdravniška komisija je ugotovila, da izvirajo udarci od topega predmeta. Blizu mostu čez Savinjo v Levcu pri Celju, nedaleč od gramoznice, so odkrili tudi mesto, kjer je bil Tratnik napaden, umorjen in očitno tudi oropan. Podli zločinec je nesrečnega Tratnika zavratno napadel, pobil na tla in ga oropal, nato pa truplo zavlekel v Savinjo, hoteč na ta način zabrisati sledove svojega zločina. Oblastva so podlemu zločincu že na sledi in je upati, da bo zločin, ki je povzročil nemalo razburjenja, prav kmalu pojasnjen.

Odličen jubilejni koncert grafikov

Ljubljana, 9. oktobra. V franciskanski dvorani so priredili dopolne Grafikarji odlični uspel koncert, na katerem je sodeloval moški zbor ljubljanskih in moški zbor mariborskih grafikov, ter salonski orkester ljubljanskih grafikov, povabljeni pa so bili tudi grafikarji mandolinisti in gitaristi iz Zagreba. Jubilejni koncert je bil uvod v proslavo sedemdesetletnice organizacije grafikov in bodo zbori pripravili enake koncerte tudi po drugih krajih Slovenije.

Muzikalni Ljubljančani, ki vidijo v moškem zboru Grafikarji enega najboljših ljubljanskih pevskih zborov in poznajo tudi dobro kvaliteto salonskega orkestra, so do kraja zasedli dvorano. Z zanimanjem so pričakovali zlasti tudi zagrebški svojevrstni orkester, ki je znan kot eden najodličnejših stanovskih zborov na Balkanu.

Moški zbor ljubljanskih Grafikarji je zapel najprej Kosjovo »Geslo« in Vodopivčev »Zeljarsko«, ki je zlasti bila sprejeta z živahnim odobravanjem, ter Jercebo »V jutro pomladno z menoj«. Dirigiral je g. Danilo Cerer, kot odlični baritonist pa se je ponovno izkazal g. Vinko Plevel.

Dasi so bile točke Zagrebčanov skoraj malce predolge, — igrali so Sartorijevo »Himno mandolinistov«, Donizettijevo »Lu-

cia di Lammermoor«, Kehlerjevo »V carstvu tonov« in Marengovo »Sinovi Gutenberg« — so vzbudile med poslušalci zaslužen pozornost in so žele pravo lepo priznanje. Dirigiral je g. Ante Vranič.

Mariborska Grafika, ki ima zlasti dobre grafičarje, je zaeala pod taktiko g. Vinka Zivka Odakova, »Nina o Nina«, Forsterjevo »Razbita časa« in v rabečev Ubaldovo »Snoči me dekle je vprašalo«.

Grafični orkester, ki so ga Ljubljančani doslej že večkrat slišali in si je pridobil že velik sloves, je igral Beethovenovega »Egmonta«, Smetanov koncertni valček in Dvořakov Slovanski ples št. 8. Dirigiral je g. Vinko Zizmund.

Nazadnje je zapel še ljubljanski moški zbor Prelovcévo »Oj nageljni rdeči« in Forsterjevo »Spaka«. Koncert je bil vsekar lepa kulturna prireditev, ki je posebej učinkovito in vsestransko pokazala resna prizadevanja grafičarjev.

Železna pest

Mario Parelli, silen hrust širokih prs in ramen, je imel mišičaste, velike roke, ki so grozile zmleti vse, kar jim je bilo na poti. Parelli je ljubil svojo moč in bil nanjo skoro tako ponosen kakor na svoj mehi in zvonič glas. Včasih je na odru, ko so iz njegovega blagoslovljenega tenorskega grla kipele topli glasovi, stiskal svojim soigralcem roke tako krepko, da so pozabili, kdaj naj vpadejo. V družbi je rad trl orehe. Pograbil jih je polno prgišče, potem jih je počasi stisnil s prsti in že je smehljaje ponudil svoji dami kup lupin in jedrc. Nekdo je baje ob zgodnji uri izpustil iz tlaka ulično svetilko. Mnogi sicer trde, da je to bajka, drugi pa pravijo, da Parelli ni izpustil svetilke, ampak plakatno soho. Najsiho tako ali tako, tudi za takega hrusta, kakršen je Parelli, se nam zdi to precej naporno delo.

Nekedaneje je stal Parelli na postajališču cestne železnice in čakal štiriinpetdesetko. Lilo je. Ljudje so se gnetli v vozovih in na postajališčih so brezobzirno stopali drugim na prste. Naposled je privozila štiriinpetdesetka. Parelli se je pretril skozi gnečo in stopil med kletvicami drugih na ploščad. Tam se je stisnil v kot. Voz je zanašal in potniki so se nagibali zdaj na eno, zdaj na drugo stran. Parelli se je razkoračil in stal kakor skala. Časih se je kak sosed oprl nanj, toda na najbližnjem ovinku ga je spet zaneslo na drugo stran. Parelli je stal kakor skala. Nenadno je čutil, da se je nekdo dotak-

nill desnega žepa njegove suknje. Po bliskovito je segel tja in prijel za neko roko. Zgrabil jo je s svojo široko dlanjo in stisnil kakor prmož. Roka je bila trda in košena. Poskusila je nekolikokrat, da bi se osvobodila. Potem pa je opustila vsak nadaljnji poskus. Parelli se ni ganil, kakor da se ni nič zgodilo. Od samega dolgega časa je ogledoval reklame na oknih. Niti ozrl se ni, samo zdaj pa zdaj je krepkeje stisnil pest. Brez dvoma je stala za njm njegova žrtev prav tako negibno kakor on in stokala molče od bolesti in strahu, pri čemer je upala, da se bo mož z železno pestjo zadovoljil z njeno zasluženim kaznijo in je ne bo predal policiji. Zato se ni ganila in Parelli ji je stiskal roko, ne da bi kolebkaj popustil.

Voz se je počasi praznil. Lastnik ujetе roke se je kakor po naključju oprl na Parellija, da bi ne padel. Parelli je pozdravil nekega znanca in dejal: »Oprostite, da vam dam levico. Nič ni, čisto nič! Samo urezal sem se malo. No, kaj takega se lahko pripeti! Človek ni nikdar dovolj oprezen! To je res!« — Stisnil je pri tem roko še silneje. Naposled je čutil, da mu desnica krčevato drveni, zato je počasi popuščal in takoj se je trda košena roka rešila njegove železne pesti. Zagledal je žeparja šele v trenutku, ko je ta skočil z voza.

Bil je droben, suhljast mož s sivim umazaninim klobukom. Voz se je ustavil. »Poglejte tega lopova,« je dejal Parelli

znanu. »Hotel me je okraati. Prijel pa sem ga za roko in jo stisnil kakor prmož. Saj poznate mojo moč, kaj? Če bi takega človeka zaprl, bi mu to ne pomagalo do-
sti, toda taka lekcija, kakršna je bila moja, ga bo brez dvoma popobljšala.«
Gledala sta za žeparjem. Mahal je z odrevenelo desnico in iztegovil prste, da bi jih spet ozivil. Držal se je hudo in vedno iznova je trepljal z oteklimi prsti.
Voz se je odpeljal dalje. Smeje se, je Parelli pomahal lopovu z roko. Ta je še enkrat iztegnil prste svoje desnice, potem pa je tudi pomahal — z levico.
Držal je v njej Parellijevo rdečo Hstnico.
(J. Lentz — Bt.)

Zemljič Elizabeta roj. DUH

Pogreb predrage pokojnice bo v ponedeljek 10. oktobra ob 4. uri pop. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor-Pobrežje, 9. oktobra 1938. Zalujoči soprog ter rodbini **DUH in FURMAN**